

გაზეთი ბეჭდის, „ვერსიას“ ერთი

ვერსია

ორშაბათი

ოთხშაბათი

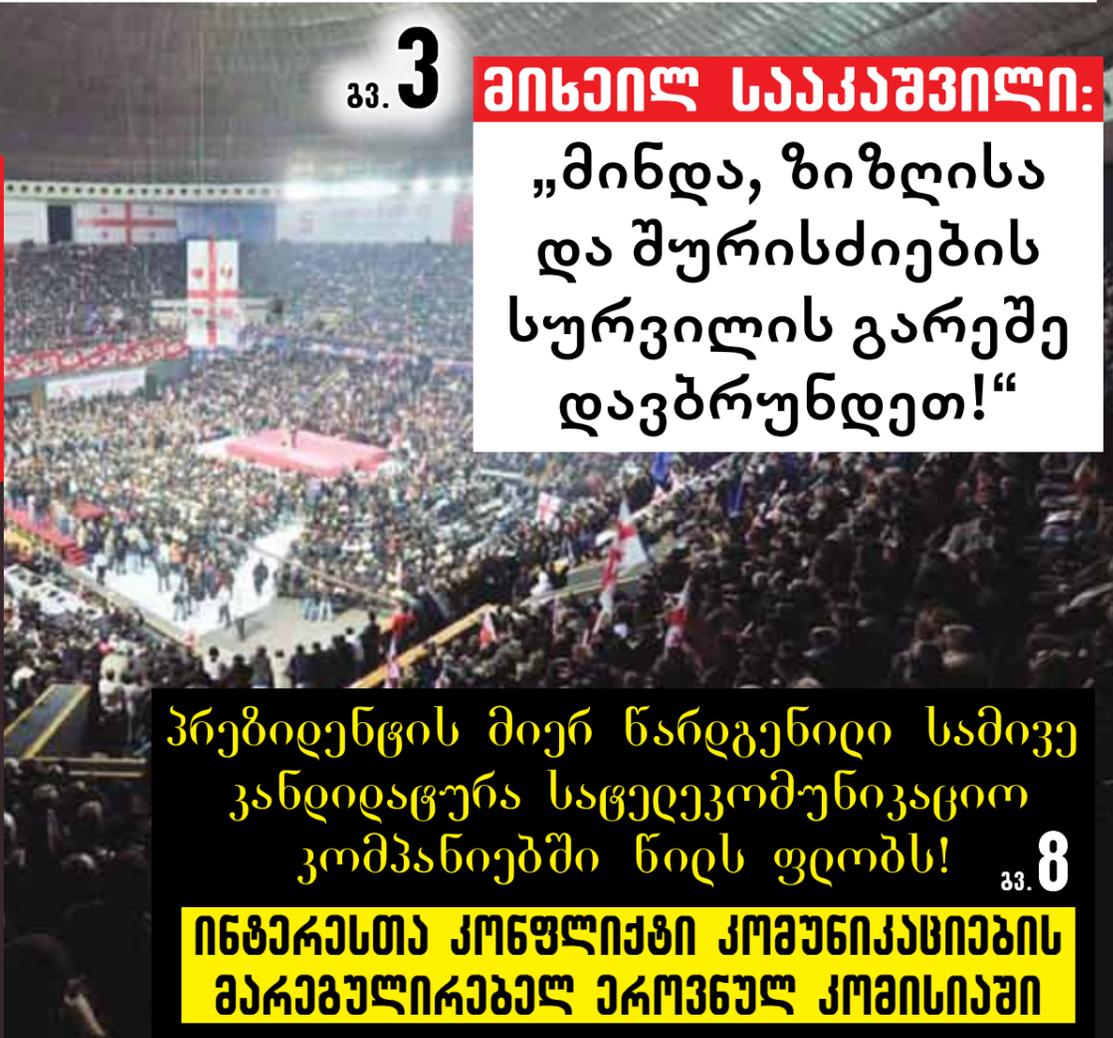
პარასკევი

№103 (859) 7 - 8 ოქტომბერი, 2013 წელი

მხოლოდ 40 თეთრი

მიზან ღირსი ხარ შენ, ნაცემოძრაოვავ!

ღიგო გელოვანი
მიზარდ ოთხგული,
ვისი რაინდები,
ბიძა და ბოძები

პვ. 3

მიხეილ სააკაშვილი:

„მინდა, ზიზლისა და შურისძიების სურვილის გარეშე დავბრუნდეთ!“

პვ. 2

პრეზიდენტის მიერ წარდგენილი სამივე კანდიდატურა საფედერაციო კომპანიაში ნიღს ფლობს!

პვ. 8

ინტერესთა კონფლიქტი კომუნიკაციების მარკეტინგულ ეროვნულ კომისიაში

ირინა ივარლიშვილი: „კოჰაბიტაციის დასრულება მხოლოდ გიორგი მარგველაშვილის პრეზიდენტობის შემთხვევაშია შესაძლებელი!“

პვ. 4

სოფლის მეურნეობის საინისტროს ინისიატივით, აგრარული უნივერსიტეტის სტუდენტები რთველში მიიწვიეს

პვ. 9

კობა ჰამაკაში

„ვერსიის“ დოსია

პვ. 6

პვ. 5

ღავით ზურაბიშვილი: „არ დავაკონკრეტებ, თუმცა ფაქტია, საკმაოდ ბევრი ნაგავი ამოტივტივდა, სამართლიანობის აღდგენას მხოლოდ საბაზად რომ იყენებს!“

„თბილისობის“ ფარგლებში „მარკეტული პოლინგმა“, „მარნეულის მნილის ფესტივალი“ გაეგართა

პვ. 7

რაგომ არავინ იცავს საქართველოში მართლმადიდებელთა უფლებებს
2013 წელს მომხდარი ფაქტები და ანაღიბი **10-11**

დიტო გალოვანი

ჩვეულებრივი გაგება არ იდევს, რომ ხელი, გარემოსთან ადაპტაციის პერიოდში, ძალიანაც საჭირო მექანიზმია, რომლის გარეშეც ადამიანებს არ გვექნებოდა ტექნიკა, აგროკულტურა, ინდუსტრია და მესტიის საერთაშორისო აეროპორტიც კი. მაგრამ რა არის გალაქტიკების, მეგასივრცის ფონზე, ერთ მიყრუებულ პლანეტაზე მცხოვრები თუგინდ წარმატებულად მებრძოლი ბიოლოგიური გვარის ზედა კიდური ისეთი, რომ სპეციალური სიღრმისეული ანალიზის საგანი გახდეს! თანაც ისეთ (აგრეთვე შემთხვევით) ფენომენთან ერთად, რომლის მეშვეობითაც ხსენებული ბიოლოგიური გვარი სიგნალიზაციას ახორციელებს და რომელსაც ენას უწოდებენ. (კაბა კაციტაძე, „ყოფიერება და ხელემა“)

შაბათს, სპორტის სასახლეში გამართული დიდი ქელეხის დროს, მისი მონაწილეებისთვის ხელი მართლაც საჭირო და აუცილებელი მექანიზმი იყო, ოღონდაც ხელს ტვინი უბრძანებს, მაგრამ თუ ტვინი არ არსებობს? თუ ტვინი არ არსებობს, სკოლის ფიზიკაში ნასწავლი „მარცხენა ხელის წესი“ და „მარჯვენა ხელის წესი“ განსხვავებულად მოითარგმნება. ასეთებისთვის ცოცხსაც სრულიად განსხვავებული დანიშნულება გააჩნია და გულიც ბოლმით არის სავსე.

ერთს კიდევ რა უშავდა, მაგრამ თავიანთ დროშიაზე ერთბაშად ოთხი ასეთი დახატეს. „ოთო ექიმო, — შეაცქერდა დომენიკო, — გული მთავარია?“ „სხეულისთვის — კი“. „ხეი რა, ააა საირო?“ „რა თქვი, ჩიჩიო?“ იმან კი, მძლავრი, დაძაბული ყლოპით შთანთქა დიდი ლუკმა და აფხვრად, მკაფიოდ წარმოთქვა: „ხელი რა, არაა საჭირო?“

ნაცვობ და მიმსიტვობ, აი თქვენ კი შთანთქეთ არმაგედონის ზანგის!

თუ ლაპარაკსა და წერას ამიკრძალავენ (გაგანია კოჰაბიტაცია, რა დროს ეგენიო), რა თქმა უნდა, ყვეტების ენას მოვიშველიებ და ნაცვობან მიმართებაში სულ ცოტა, სამი შესტი მახსენდება — ორ თითს შორის გაკვეთილი ცერა თითი, მარტივად აღმართული შუა თითი და მოხრილ მარჯვენა ხელში მოქცეული მარცხენა ხელის მუშტი. ასეთია ჩემი და მაგათი ურთიერთობის ანატომია და თუ გინდათ, ამას კოჰაბიტაცია დაარქვით. კოჰაბიტაცია თანაარსებობას ნიშნავს, რაც სულაც არ გულისხმობს ერთმანეთის დღეგრძელობასა და ვახტანგურების სმას. თუ სახელმწიფოა — სახელმწიფო იყოს, სახელმწიფოში კი, მშვიდობიანად თანაარსებობს სხვადასხვა დანიშნულების შენობა-ნაგებობები, მაგალითად, როგორებიცაა სკოლა და სასამართლო, უნივერსიტეტი და ციხე... გასულ კვირაში კი ისე მოხდა, რომ სასამართლოდან ციხის გზაზე, ნაცთ მამებმა ვლეს და სპორტის სასახლეში შეიარეს.

ოთხი გულის კომბინაცია იქ ვიხილეთ. ახალი ეროვნული მოძრაობიდან ოთხი გულის კომბინაციამდე, რომელსაც „ქართული ოცნება“ არმაზ ახვლედიანს უპირისპირებს, ხოლო საზოგადოება — სამი თითის კომბინაცია.

„დღეს ხელისუფლება იმიტომ დგას ასე მტკიცედ, იმიტომაცა ასე განწყობილი არჩევნების მიმართ, რომ მას არავითარ შემთხვევაში, არ სჭირდება ადმინისტრაციული რესურსის გამოყენება. ეს დრო წარსულს ჩაბარდა. თუ ვინმე აქა-იქ თავს უფლებას აძლევს, რომ გამოიყენოს რესურსი, გარწმუნებთ, ის მკაცრად დაისჯება ჩვენს მიერ. ის დაისჯება კანონის მიხედვით“, — ასე უპასუხა არმაზ ახვლედიანმა ნაციონალურ ბრალდებას „ქართული ოცნების“ მხრიდან ადმინისტრაციული რესურსის გამოყენების თაობაზე.

ერთი წელი გავიდა საპარლამენტო არჩევნებიდან, მკაცრად კი ჯერ არავინ დასჯილა. როგორც ჩანს, პირველი ის იქნება, ვისაც ადმინისტრაციული რესურსის გამოყენებაზე წაასწრებენ.

ძვირფასო მეგობრებო, თუ კანონსაწინააღმდეგე ქმედების ჩადენის სურვილი და ადრენალინის წყურვილი გკლავთ, გირჩევთ, ნუ გამოიყენებთ ადმინისტრაციულ რესურსს, რადგან ეს დასჯადია. დახოცეთ ქუჩაში ადამიანები, წაართვით ქონება, აწამეთ პატიმრები ცოცხით, ტერიტორიები ჩააბარეთ მტერს და, დამოკრებთ, ხელს არავინ გახლებთ.

„ერთი წლის წინ ეს მთავრობა მოვიდა და პირებით, რომ გააუმჯობესებს ხალხის ცხოვრებას, ააშენებს ახალ ქარხნებს, ღირსეული დასაქმების საშუალებას მისცემს მოქალაქეებს, განახლებებს ტარაფებს და 250 ლარამდე გაზრდის პენსიას, ერთი წელია მოთმინებით ვუყურებთ და ვხედავთ, რომ არსებული საწარმოები იხურება, ბიზნესი გაჩერებულია, ბოლო 3 თვეში 42 ათასი სამუშაო ადგილი დაიკარგა, 84 საჯაროდ გაცემული დაპირებიდან 76 დღემდე შეუსრულებელია, „ოცნება“ არ მუშაობს, დაპირებები არ სრულდება და დღეს ამას ყველა ხედავს“, — განაცხადა დავით ბაქრაძემ სპორტის სასახლეში გამართულ ქელეხზე. ვზივარ და ვფიქრობ... ვერაფრით გავიხ-

როტ ჩვენს ხალხს და არა საკუთარ თავს. უნდა დავდგეთ ნებისმიერ სიძულვილზე მალა და ოპონენტებს, როგორც ძმებს, ისე ვესაუბროთ. ჩვენი მტრები არიან ოკუპანტები, რომლებიც დღესაც არჭობენ ბოძებს ჩვენს სხეულში“. ნუ, მაშინ ყველაფერი გასაგებია... ეს თემურ ალასანიაც რა მაგარი ვინმეა — საკუთარ დისშვილს ბიძა ბოძს რომ გაურჭობს...

„ნუთუ, ისეთი უმეცრები ვართ, ოკუპანტზე მეტად ჩვენი პოლიტიკური ოპონენტები გვჭულდეს? ნუთუ ასეთი უმეცრები ვართ, რომ

მიხარდ ოთხბული, მისი რაინდები, ბიკა და ბოკები

სენე, რომელ 84 დაპირებაზეა საუბარი და რომელი რვა შესრულდა. ალბათ, იმიტომ ვერ გამიხსენებია, რომ თავიდანვე მხოლოდ ერთი დავიანახსოვრე — სამართლიანობის აღდგენა — რომელიც ნამდვილად არ შესრულდებოდა, თუმცა განაჩენი გამოტანილია და მისი აღსრულება მხოლოდ დროისა და ნერვების საქმეა. დრო გამოინახება და ნერვიც იქ განყდება, სადაც ვინჩოა.

ახლა, დასხდნენ მიშაკაკები და ნაცმატყუნები და თავად გადაწყვიტონ, სად ურჩევნიათ, რომ განაჩენი აღსრულდეს — სასამართლოში თუ ქუჩაში.

„აქ შეკრებილ არც ერთ ადამიანს არ უნდა სავარძელი, არც ერთ ადამიანს არ სჭირდება ანაზღაურება, არც ერთ ადამიანს არ სჭირდება ძალაუფლება. ჩვენ ყველას გვინდა, გვევრთიანდეთ უკეთესი საქართველოსთვის, სადაც ჩვენი შვილები, ჩვენი ოჯახის წევრები, მეგობრები განვითარდებიან და იცხოვრებენ ღირსეულ და თავმოყვარეობის მქონე ქვეყანაში“, — აღნიშნა დავით საყვარელიძემ (სანამ ვილაც გუგულის ბუდეს გადაუფრენდა, ვილაცამ შევეყარებულის ტელეფონი ჩაბმენაზე დააყენა. მაგრამ ვინ?).

მამ, სააკაშვილს სავარძელი არ სჭირდება? ააა... მივხვდი — საქართველოს სჭირდება სააკაშვილი სავარძელში, ოღონდ ეს — საყვარელიძეს რომ ჰკითხო, თუმცა რატომაც არა? თუ ვინაო მერაბიშვილს სააკაშვილი ტელევიზორი შეუტანეს, არაფერი დაშავდება, თუ მახლობელ სააკაშვილს სავარძელს დაუდგამენ, ხოლო ის, რომ მისი ადგილი სააკაშვილს, ამაზე არც ერთი ღირსეული და სამშობლოსმოყვარე ადამიანი არ დავობს და არც იმაზე დავობს ვინმეს, რომ ნაცებმა მოახერხეს და მართლაც შექმნეს „უკეთესი“ საქართველო, სადაც ყველაფრის უფლება ჰქონდათ მაგრამ ვერაფრით დაივიწყეს ის საქართველო, როდესაც დღეგამომავლებით ურტყამდნენ თავში, მაშინ, როდესაც ყოველდღე პანდური ეკუთვნოდათ. მოდი და, ნუ ამოარტყამ...

„გავიხსენებთ გიორგი სააკაძე. აქ არის ლევან თარხნიშვილი. თარხნიშვილები და სააკაშვილები — ორივენი სააკაძეების შთამომავლები არიან და მინდა ვაღიარო, რომ არც ერთი არ ვართ თავადები. სააკაძემ ბევრი რამ გააკეთა საქართველოს ერთიანობისთვის. რომდესაც სააკაძემ გააჩივრებდა შაჰ-აბასის არმიამ, აღმშენებლობის ნაცვლად მივიღეთ, რომ ფეოდალებმა მოახყვეს ბაზალეთი და დაასამარეს საქართველოს სახელმწიფოებრივი იდეა. ხშირად ჩვენი ისტორია მაგონებს ამირანისა და პროშეთის ისტორიას...“

იმ დღეს სპორტის სასახლეში 10-12 ათასი კაცი მაინც იქნებოდა შეკრებილი და ალბათ, მაგის ნახევარმა მაინც გაიფიქრა — მიშა, ხელი მოისვიო... მართლაც, მოისვა ხელი, ოღონდ — ცხვირზე და დასძინა: „ჩვენ უნდა ვემსახუ-

კიდევ ერთხელ გავუშვათ ლამაზი ევროპული მატარებელი, ისეთი, როგორც ჩვენთანაც დადის და უსუსურად დაფრქვთ ბაქანზე მარტო და დაველოდოთ ძველ, ცნობილ იმპერიული ნახირის გადასაყვან შემადგენლობას, რომელიც კიდევ ერთხელ ნავიკივანს ძალის გამოყენებით იმიტომ, რომ ჩათვლის, ნახირი ვართ და არა ხალხი“, — ესეც ჩოყლაყის სიტყვებია და ეს სიტყვები კომენტარს ნამდვილად საჭიროებს. თქვენ არ ხართ უმეცრები, თქვენ ნაძირლები ხართ; თქვენ არ გავივით ლამაზი მხოლოდ მატარებელი, თქვენ ყველაფერი გააკეთეთ, რომ ეს მატარებელი აქ არ შემოსულიყო. ჩვენში დარჩეს და, ისე ლამაზად ლაპარაკობს, ძალაუწებურად მოგინდება, დედა ლამაზად აუფეთქო და მოდი, ესეც ვთქვათ — ასეთი ფოიერვერკის მონყობას სპეციალური საშუალებები ესაჭიროება, რომელიც ამ ქვეყანაში მხოლოდ ბიძის გააჩნია. იმედი მაქვს, საშუალებებთან ერთად, სურვილიც აქვს და თუ ასე არ არის, ჩვენ ხომ ნამდვილად ასე ვართ ანდუყავარო, ლიბარიტო, დარწო მთათანო, ბაგრატიონთა ბანოვანი ტანო-ტატანო, ბიჭო სესეო, თოთიკაანთ ქალო მელანო, ვაჟას არწივო, შოთას ვეფხვო, ტატოს მერანო.

იგ, რა გავილექსე... შაირის თქმა მინდოდა, მაგრამ შიში მამამაღლია — ია ანთაძის სახელობის სამოქალაქო განვითარების ინსტიტუტის ცენტრებს არ სძინავთ, ფიზიკობენ და არ ვიცი, როდის ამკრძალავენ.

მე რა, ბატონო მოსამართლე... რა, მე... მე, რა... მე ერთი შეუმჩნეველი კაცი ვარ, ფოსტალიონობასაც კი ვერ მივალნიე, თუმცა ვოცნებობდი კია, მაგრამ ფოსტალიონობას, როგორც ყველა საქმეს, ცოდნა უნდა — სემინარები, ტრენინგები, სურტიფიკატები, შეხვედრები და რი ვიცი, კიდევ რა... აი, დიდი რომ გავიზრდები... ეჰ, ოცნებას კაცი არ მიუჯირყნია. თუმცა, როგორ არა!

ივანიშვილი რომ შეხვდა, აი... როგორ გითხრათ, ჟურნალისტები რომ ჰქვიათ და ფოსტალიონობას რომ იჩემებენ. რა არის ცუდი ფოსტალიონობაში? არც არაფერი, ოღონდ, თუ პატიოსნად ასრულებ შენს მოვალეობას, მაგრამ ცუდია, თუ სხვის წერილებს ხსნი და კითხულობ, სხვის ამანათებში ხელს აფათურებ და ხანდახან ამანათებს ცვლი და ადრესატს არწმუნებ, ეს სჯობს იმას, რაც გამოგოგ ზავნეს, წერილებსაც ცვლი და უმტკიცებ, რომ ეს არის სწორი და არა ის, რაც მოგწერეს... ფოსტალიონი რომ გამამაძალდებდა, ეს იმაზე უარესია, რაჭველი რომ გამამაძალდებდა, მაგალითად — ნიკოლოზ რაჭველი.

მოკლედ, ივანიშვილი რომ შეხვდა და კრება უქმყოფილო დარჩა, მონაწილეებიდან ერთმა — ივანიშვილს საზოგადოების აღზრდა უნდაო, მეორემ — მიგვიჯირყნაო, მესამემ — კონტექსტიდან ამოგლეჯილი ფრაზებით გველაპარაკებოდაო... კრება დარჩა მოწყენილი და

უქმყოფილო. მოწყენილი იმიტომ, რომ სახალხო მჯირყნეს, ხოლო უქმყოფილო იმიტომ, რომ მიჯირყნაში ფული არ გადაუხადეს. აბა, ეთქვა ბიძოს, ჰა, თქვენ თითო მილიონი, ფიშა-ფიში ქენით და დაიძინეთო. ისე დაიძინებდნენ, როგორც 2003-2006 წლებში ეძინათ და ამის მერე კიდევ ხუთი წელი ძილ-ბურანიდან რომ ვერ გამოდიოდნენ. ასეა თუ ისე, სახეები იყო მოწყენილი და რომ მეგონა, მეთქი ია ანთაძის სახელობის სამოქალაქო განვითარების ინსტიტუტის დირექტორი ია ანთაძე მეგობრებს (დრუზია პა სჩასნიუ) მხარს დაუჭერს-მეთქი, მოხდა საოცრება: „ფორმატი თავისთავად საინტერესოა. შინაარსს რაც შეეხება, ერთი მხრივ, არის პრეტენზია, რომ ის ადამიანები, რომლებიც საზოგადოებრივ აზრს ქმნიან, უფრო მეტი პასუხისმგებლობით მოეკიდონ საკუთარ უფქციას და ამაში პრემიერს 100 პროცენტით ვეთანხმები“.

ვერ გვივიგე, ოპელი?! ვერ გავიგე, მაგრამ მივხვდი — „მეცხრე არხის“ ქონების დათრევა თუ გინდა, სიტყვები უნდა შეარჩიო.

ჩოყლაყო მიხელო, რა ასწავლე ამისთანა ამ ხალხს ეთიკური ჟურნალისტიკის სკოლაში?! როგორც ამბობენ, შემდეგ შეხვედრას ივანიშვილი ენჯეოშნიკებთან გამართავს, ანუ მეორე უძველესი პროფესიის წარმომადგენლების შემდეგ, ყველაზე უძველესი პროფესიის წარმომადგენლების ჯერი დგება, თუმცაღა არიან ადამიანები, რომლებიც ორივე პროფესიას თანაბრად და ღირსეულად წარმოადგენენ — ენჯეოშნიკებიც არიან და ჟურნალისტებიც. მათ შესახებ მაშინ ვისაუბროთ, როცა გამოძიება ზუსტად დაადგენს, როგორ მოხდა კახეთის საინფორმაციო ცენტრის ხელში ვიდეომასალა, რომელზეც ბაჩო ახალაიასა და აკაკი (სიდერო) მინაშვილის საუბარია აღბეჭდილი. ენჯეოშნიკურ-ჟურნალისტური ამბები საზოგადოებრივ მაუწყებელზე მიმდინარე პროცესებით უნდა განვავრდო. მართალია, არც საზოგადოებრივია და არც მაუწყებელი, მაგრამ ასე ჰქვია და მეც ასე მოვიხსენიებ. სამეურვეო საბჭოს ორმა წევრმა საბჭოს დატოვება გადაწყვიტა (ან, რას შედიოდნენ?), რაზეც ემზარ გოგუაძეს ასეთი რეაქცია ჰქონდა — თუკი ეს ორი საბჭოდან ნამდვილად გავა, ამით მაუწყებელი ძალიან დაზარალდება, რადგან მაუწყებლის გენერალური დირექტორის პოსტზე გამოცხადებული კონკურსი ჩავადგება; ვერ შეიტანს მაუწყებლის ბიუჯეტში კორექტივებს, თუ არ მოხდა ცხრანვერიანი შემადგენლობის ცნობა, რადგან დღეს მდგომარეობით, ბორდ-ში მხოლოდ შვიდი წევრია, რის გამოც საბჭო გადწყვეტილებებს ვერ იღებს.

ააა... ახლა ვხვდები, რატომ შეიცვალა ამ ბოლო დროს საზოგადოებრივი მაუწყებელი მართალია ოდნავ, მაგრამ, მაინც უკეთესობისკენ. თურმე, ბორდ-ი გადწყვეტილებებს ვერ იღებს. მეც არა ვთქვი... ე, ბიჭო, სად იყავით აქამდე? უფრო სწორად, მანდ აქამდე რა გინდოდათ? ძალიან უცნაური ხალხია და ახლა ის გამახსენდა, რამდენიმე კვირის წინ გოგუაძე რომ იძახდა, ეროვნული მოძრაობის ლიდერი ვიყავიო... გასულ კვირაში თქვა: „ჩვენ ჟურნალისტები ვართ, ვემსახურებით ქვეყანას და ყოველთვის სიმართლის სადარაჯოზე უნდა ვიყოთ“. აბა, ჰე — გაათავისუფლეთ ერთი ადგილი მთაწმინდის პანთეონში!!! ყველანი ჩამოშორდით გზიდან, ემზარ გოგუაძე მოდის (ეს „სიმღერა“ რომელიც ქორნილში მაქვს მოსმენილი). ამ ემზარ გოგუაძიანი ნიუსის სათაური ასეთი იყო — „ემზარ გოგუაძე საზოგადოებრივ მაუწყებელში არსებულ კრიზისზე საუბრობს“. რაც თავი მახსოვს, მაგ არხზე სულ კრიზისია, მისი ძირითადი შემადგენლობა მხოლოდ იმაზე ფიქრით არის დაკავებული, როგორ გამოუძვრეს წინა მთავრობას და რა-ნაირად შეუძვრეს ახალს. იმიტომაც არის — გადართავ (შემთხვევით) პირველ არხზე და დინამიკებიდან მაშინვე ვახელინი ჟონდა. მინდოდა, ანდრო ბარნოვზეც მეთქვა ორიოდე სიტყვა, მაგრამ ორიც ბევრია, საკმარისია ერთიც და უკვე ვთქვი — „ვახელინი“. ძალიან, ძალიან ტყვადი სიტყვაა, გულისხმობს ანდრო ბარნოვს, მთელ ენჯეოშნიკებს, მედიის 90 და პოლიტიკოსების 99 პროცენტს. იმედს ვიტოვებ, მინდა მჯეროდეს, რომ ბიძინა ივანიშვილი პოლიტიკას სწორედ იმ ერთ პროცენტში დარჩენის გამო ტოვებს და შეეცდება, უვახელინი ერთი პროცენტი არასამთავრობო სექტორშიც შექმნას. რაც შეეხება მედიას, ვურჩევ იმ 90 პროცენტს ძალიანაც ნუ გადაყვება და ერთხელ მაინც შეხვედეს იმ ჟურნალისტებს, რომლებსაც ვახელინიანი ფოსტალიონები „მარგინალიზებად“ და „შავრამელებად“ მოიხსენიებენ. ახლა, რა თქმა უნდა, ამას ტყუილად ვამბობ.

დასასრული მე-6 გვერდზე

მიშას ღირსი ხარ შენ, ნაცმოძრაობა!

ლევან ღვინიაშვილი

ყოველთვის უყვარდა ნაციონალურ მოძრაობას ციფრებით თამაში და სიმბოლოები. ამის მიუხედავად, როცა პარტიის მორიგი ყრილობა 5 ოქტომბერს დააანონსეს, პარტიული ნომერიც ხუთია და სულ ხუთიანზე ნაკვივა საქმეო, იძახდნენ, მაინც გამიკვირდა. კარგა ხანია, შეფასების 10-ბალიანი სისტემა და ხუთიანი ორიანს და სამიანს შუა გაჭედის ჰგავს. გათვლა თბილისობაზეც აშკარად გაკეთდა. თუ ისე მოხდებოდა, რომ სპორტის სასახლის გავსება გაჭირდებოდა, იქვე, რეგიონებიდან ჩამოსულებს რამენაირად შეიტყუებდნენ სპორტის სასახლეში, იქიდან გამოსვლა კი დიდი პრობლემა იყო, თუმცა ამაზე მოგვიანებით.

საინტერესოა, რომ ფორმიან „მჩხრეკავებს“ ერთი დეტექტორი ჰქონდათ, რომლითაც ქალბატონებს ჩხრეკდნენ, მამაკაცებს კი ხელების ფათურითა და ჩამჭრელი კითხვით — აკრძალული ნივთი ან ფოტოაპარატი ხომ არ გაქვსო? რატომ იყო ფოტოაპარატი აკრძალულ ნივთთა სიაში მაშინ, როცა მინიმუმ ყოველ მეორეს ფოტოს გადაღება ტელეფონითაც შეეძლო, ვერ გეტყვით. სპორტის სასახლე პირთამდე საცხე იყო და ყველა სკამზე საქართველოს დროშა იდო, რომელიც მუყაოს სქელ ქალაღზე გახლდათ დაბეჭდილი და გულის ფორმა ჰქონდა. პირველი ტყუილიც აქ დაფიქსირდა — მუყაოს ქალაღს გასაგებად ეწერა „დამკვეთი ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა“ და ტირაჟი 500 ცალი. ყველაზე ცუდ ვარიანტში ეს მუყაო 10 ათას კაცს ეჭირა და 500 ცალი როგორ გამრავლდა, ვერ გეტყვით. დიდ დინამიკებში ნიაზ დიასამიძის სიმღერა ისმოდა, ხოლო ორ დიდ მონიტორზე განათებული თბილისი, სვანეთის მთები, ბათუმის ხედები და განახლებული სიღნაღი ერთმანეთს ენაცვლებოდა...

ნაციონალური მოძრაობის ცნობილი სახეები ერთად შეჯგუფდნენ, პეტრე ცისკარიშვილი ინტერვიუებს არიგებდა, გივი თარგამაძე ჩემთვის უცნობ მამაკაცს რაღაცას უხსნიდა, მაუნყებლის ყოფილი დირექტორი გია ჭანტურია ცსკო-ს ასევე ყოფილ თავმჯდომარეს ლევან თარხნიშვილს ესაუბრებოდა და... იქვე, სავარძელზე პენელოპა კრუსი იყო მისვენებული. უფრო ზუსტად, ის ქალბატონი პენელოპას ძალიან ჰგავდა, მაგრამ ბევრი მცდელობის მიუხედავად, ვერ დავადგინე, ვინ იყო, იჯდა და თვალს ნაბავდა. კინაღამ დამავიწყდა, რისთვის ვიყავი მისული, მაგრამ დავინყებდა ვინ გაცადა — დარბაზში ბაქრაძე გამოჩნდა და ისევე აღრიაღდა დარბაზში. ბაქრაძის შემდეგ დარბაზში მიხეილ სააკაშვილი შემოვიდა და ხალხი ექსტაზში ჩავარდა. აქეთ „მიშა, მიშას“ ძახილი, იქეთ ფოტოაპარატების ჩხაკუნები და ამ დროს ირაკლი ჩარკვიანი „პატარა გოგო დამეკარგა“ დაიწყო. თქვენი არ ვიცი, მე კი მაშინვე ვიფიქრე, ახლა რომელიმე კარიდან ნინო ბურჯანაძე შემოვა-თქო, მაგრამ იმედი გამიცრუვდა!

5 საათზე დაანონსებული ყრილობა, 6-ზე გიორგი ვაშაძემ გახსნა. სწორედ ამ დროს აურთიეს დინამიკებმა და მისი ერთხელ ნათქვამი სამჯერ მეორდებოდა. ორატორს სიმწრის ოფლმა დაასხა, აღნიშნა კიდევ, ცოტა ხმა ურევსო, მაგრამ ვერ გაასწორეს და მისი სიტყვები ასე ისმოდა: „ყველაფერი კარგად იქნება, იქნება, იქნება... ჩვენ დავასაქმებთ, დავასაქმებთ, დავასაქმებთ... პარტიის ახალ თავმჯდომარედ ავირჩიეთ სააკაშვილი, სააკაშვილი, სააკაშვილი...“ ეს ბოლო ინფორმაცია რომ გავიგე, ვიფიქრე, ახლა დაინგრევა დარბაზი, ხალხი პარტიის თავმჯდომარედ ისევ სააკაშვილს ვერ აიტანს-თქო და მართლაც, დაინგრა დარბაზი აპლოდისმენტებითა და „მიშა, მიშას“ ძახილით. მაშინ კი ვთქვი, მიშას ღირსი ხარ შენ ნაცმოძრაობაზე-თქო და აუტირებული ხალხის თვალღერება დავინყე. ჩემს წინ სიტყვით უკვე

მოკლედ, სპორტის სასახლის მიმდებარე ტერიტორიას 5-ში რეგიონებიდან ჩამოსული ხალხი შეესია. ერთი ნაწილი გარეთ თბილისობას ზეიმობდა და ჩამოტანილ ნობათს ყიდდა, მეორე — დროებით შეიარაღებული ყოფილ მმართველ გუნდს ერთგულებას უმტკიცებდა. შესვლამდე ავტობუსები დავათვალე და ვის აღარ ნახავდით აქ — ფოთი, ზუგდიდი, ახალციხე, გურია, იმერეთი... ყველაზე დიდი წარმომადგენლობა მაინც სამეგრელოს ჰყავდა. ამ თვალღერებაში ერთ ქალბატონს გადავეყარე, რომელიც ტელეფონში ბოლო ხმაზე გაჰკიოდა: „მეკითხებიან, სადაა შენი ხალხი და სად წვეთებით... (პაუზა) თქვენ დალიეთ ცეცხლი და ნავთი, არ უნდა მომეცა წინასწარ და დევინახავდი, რასაც დაღვედით“... რა არ უნდა მიეცა იმ ქალბატონს სხვისთვის და თან წინასწარ, ვერ გეტყვით, მაგრამ ამ ფაქტით აშკარად შენუხებული რომ იყო, სახეზე ეწერა. მოულოდნელად, თითქოს მინიდან ამოძვრენო, 30-მდე ახალგაზრდა „დათო, დათოს“ ძახილით მოადგა სპორტის სასახლეს. ნაპროკურორალ დავით საყვარელიძეს ორაზროვნად ჩაეღიმა, იქვე მყოფი ხათუნა ოჩიაური მხრებში გაიშალა და... „დინახე, ეს ის ქალი არ არის, არჩევნებს რომ აყალბებს ხოლმე? — გავიგონე ზურგსუკან და ხელში ხათუნა გოგორიშვილი შემჩრა. მალე ლევან ვარშალომიძეც გამოჩნდა, მერე გიორგი თევდორაძე, დარჩიაშვილი, მინაშვილი, გიგა ნასარიძე და... დღის მთავარი გმირი (ყოველ შემთხვევაში, თავიდან ასე მეგონა) დავით ბაქრაძეც მობრძანდა. მის გამორჩენას მორიგი „დათო, დათო“ მოჰყვა და როცა ხუთოსანი საპრეზიდენტო კანდიდატი, ცოტა არ იყოს, შეება, მხარდამჭერები „საქართველო, საქართველოზე“ გადავიდნენ. გარეთ საინტერესო აღარაფერი ხდებოდა და სპორტის სასახლის ფოიეს მივაშურე... შესვლამდე საფუფლიანად გამჩხრიკეს.

გოგი ოჩიაური გამოდიოდა. მას ნაცმოძრაობის პრეზიდენტობის კანდიდატი, დავით ბაქრაძე უნდა წარედგინა. ბევრს ეცადა მოქანდაკე ოჩიაური ბაქრაძისგან ახალი, გარეცხილ-გასუფთავებული ლიდერი წარმოედგინა, მაგრამ არაფერი გამოუვიდა, დანართი ქალაღი ჯიბეში ჩაიკუჭა და სამ წინადადებაში დაამთავრა სათქმელი. სცენაზე ბაქრაძე ავიდა...

— „ქართული ოცნება“ არ მუშაობს, 84 დაბირებიდან 76 შეუსრულებელია, ბიზნესი გაჩერებულია, ეკონომიკა უკან მიდის, ჩვენ უნდა ვაკონტროლოთ მთავრობა, — დაიწყო ბაქრაძემ და მერე იყო ჩვეულებრივი დაპირებები, იმის შეპირება, რომ თუ პრეზიდენტი გაეხდები, აუცილებლად დავასაქმებთო (არავის გახსენებია, რომ ნაცმოძრაობა 9 წელი ასაქმებდა მოსახლეობას, ღონივრად თავმე) და ისევ „ქართული ოცნების“ კრიტიკა გააგრძელა... ნაცმოძრაობა არ იქნება რეგანისისტიკური, ჩვენ არავის დავსჯით და არ გამოვკეტავთ ციხეებში, ჩვენ მტერი არ გვყავს საქართველოს შიგნით, — ქადაგებდა ბაქრაძე და ისევ არავინ უთხრა, რომ პატიმრების რაოდენობის მიხედვით მსოფლიოში სამეულში შევდივართ. მან მხარდამჭერებს პოლიტსაბჭოს თავმჯდომარედ არჩევოს გამო მადლობაც გამოუცხადა და იქვე დასძინა — ასეულობით ახალგაზრდა მოდის პარტიაში გასანვერიანებლად და ნაცმოძრაობა სწორედ ახალგაზრდების პარტიაა, მომავლის პარტიაო. ამ სიტყვებს რომ ამბობდა, კობა ხაბაზს მოვკარი თვალი. პირდაპირ ტრიბუნის უკან იჯდა და აქტივისტთა ჯგუფს ხელის აქნევით შეუძახებდა ხოლმე, ვის რომის დეკრატაში და როგორ ეყვრო. გამეცინა, რადგან იგი ამ წუთას მართლაც ჩამოგავდა ლუი დე ფოუნესს დირიჟორის როლში და გულიც კი დამწყვდა, სადირიჟორო ჯოხი თუ ვერ გამონახეს, დროშის ტარი მაინც მიეცათ-თქო ხელში!

დასასრული მე-4 გვერდზე

„მინდა, ზიზლისა და შურისძიების სურვილის გარეშე დავბრუნდეთ!“

ერუსლან შელია
557-100-768

5 ოქტომბერს, სპორტის სასახლეში, ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის მეექვსე ყრილობა გაიმართა. დელეგატებმა პარტიის თავმჯდომარედ მიხეილ სააკაშვილი, ხოლო პოლიტსაბჭოს ხელმძღვანელად დავით ბაქრაძე აირჩიეს. პარტიის გენერალური მდივნის პოსტს კი პატიმრობაში მყოფი ვანო მერაბიშვილი ინარჩუნებს. ყრილობამ კენჭი უყარა ახალ წესდებსაც, რომლის მიხედვითაც, პარტიაში გადანაცვლებების მიმღები ძირითადი ორგანო იქნება პოლიტიკური საბჭო, ხოლო რაიონული და საქალაქო ორგანიზაციების თავმჯდომარეების პოსტი — არჩევითი.

ყრილობა გიორგი ვაშაძეს მიჰყავდა, მხარდამჭერებს კი სიტყვით მიხეილ სააკაშვილმა და ნაციონალური მოძრაობის საპრეზიდენტო კანდიდატმა დავით ბაქრაძემ მიმართეს. საქართველოს პრეზიდენტმა სპორტის სასახლეში შეკრებილ მხარდამჭერებს ახალი დროშაც წარუდგინა და განმარტა: „ჩვენ არ გვაქვს უფლება, ეროვნული დროშა პრივატიზებული გვექნდეს, ამიტომ ქრისტიანული სარწმუნოების გარშემო გაერთიანებული სიყვარულის დროშას გთავაზობთ. ერთი თვის წინ მყინვარწვერზე ვიყავი, სადაც გადაჩეხვისა და გაყინვის საფრთხე მუდმივად არსებობს. მივხვდი, რომ დაღუპვის თავიდან ასაცილებლად ერთადერთი გამოსავალი მოძრაობა და მხოლოდ მოძრაობაა, როგორც ამას ილია ამბობდა. როცა იღლები, 9 წელი კი დაალოდინეთ საკმარისია, სჯობს, ქვაზე ჩამოჯდეთ, დაფიქრდეთ, შეიძლება, ოცნებასაც მიეცეთ, მაგრამ დიდხანს ოცნება დამღუპველია — გაიყინები და დაიღუპები. მიუხედავად უამრავი ბოროტი ჭორისა და ბრალდებისა, ნაციონალური მოძრაობა გადარჩა და არსებობას აგრძელებს. ეს კი უტყუარი ნიშანია იმისა, რომ საქართველო განვითარების ევროპულ ერაში გადავიდა“.

მიხეილ სააკაშვილმა სპორტის სასახლეში 2012 წლის 1 ოქტომბერიც გაიხსენა, როცა ერთდროულად, მძიმე და ოპტიმისტურ გუნებაზე იყო: „მაშინ ჩემს თავს ვუთხარი — ეს დასასრული არ არის, ეს უკან მობრუნების ახალი გზის დასაწყისია. საქართველოში პოლიტიკური მონაცვლეობა წესად იქცა. როგორც ღამის დღე მოსდევს, ჭექა-ქუხილს — მონემენდლიცა, დღევანდელ წგრევის პერიოდს საქართველოს განვითარების გზაზე დაბრუნება მოყვება. ამიერიდან საქართველოს პოლიტიკა რეალური პოლიტიკური ძალების ინტერესების გარშემო ჩამოყალიბდება. მინდა, ზიზლისა და შურისძიების სურვილის გარეშე დავბრუნდეთ. ხელისუფლების მეორედ გადაცემა კი იმაზე მალე მოხდება, ვიდრე ჰგონიათ!“

ნაციონალური მოძრაობის ერთიანობასა და პოლიტიკურ მომავალზე ისაუბრა საპრეზიდენტო კანდიდატმა დავით ბაქრაძემ. მისი განცხადებით საპარლამენტო პარტიამ, პირველ რიგში, წარსულში დაშვებული შეცდომები ობიექტურად უნდა შეაფასოს: „დღეს ბევრი მეკითხება — ვთქვათ, არჩევნებში ხმა მოგეცით, ეს იმას ნიშნავს, რომ ნაციონალური მოძრაობა ხელისუფლებაში ძველი, უცვლელი პოლიტიკით დაბრუნდება? მკაფიოდ ვაცხადებ: ნაციონალური მოძრაობის ძალა განახლების სურვილსა და პოლიტიკურ ნებაშია. ჩვენ წარსულიდან ცოდნა, გამოცდილება, პატრიოტიზმი, ენერჯია და ყველაფერი ის მოგვაქვს, რისთვისაც ამ პარტიას ხალხი მხარს უჭერდა, მაგრამ სამუდამოდ წარსულში ვტოვებთ იმ ქმედებებს, რასაც საზოგადოება შეცდომად გვიტოვებს“.

თბილისის მერის გივი უგულავას შეცდომებით კი, ნაციონალური მოძრაობა ერთადერთი შემდგარი პარტიაა: „ნაციონალური მოძრაობა არათუ არსებობას აგრძელებს, ქართული დემოკრატიის დასაყრდენად რჩება, რადგან საქართველოს ისტორიაში ყველა სახელისუფლო პარტია, მრგვალი მაგიდიდან — დანყებული „მოქალაქეთა კავშირით“ დამთავრებული, ოპოზიციაში გადასვლის შემდეგ ქრებოდა. ამ თვალსაზრისით, ნაციონალური მოძრაობა ერთადერთი შემდგარი პარტიაა, რომელსაც განახლება და ახალი სისხლი სჭირდება!“

დასასრულს, სპორტის სასახლეში შეკრებილ ნაციონალური მოძრაობის მხარდამჭერებს საპარლამენტო უმცირესობის ნევრმა თინათინ ბოკუჩავამ პარტიის 10-პუნქტიანი სამოქმედო გეგმა წარუდგინა: ნატო-სა და ევროკავშირში ინტეგრაციისაკენ სწრაფვა; კავკასიის რეგიონის ერთიანობა, თანამშრომლობა და თანაცხოვრება; საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობა, არალიარების პოლიტიკა, დეოკუპაცია; განათლების სფეროს განვითარების განსაკუთრებული ხელშეწყობა; საქართველოს რეგიონალურ ცენტრად ჩამოყალიბება; ეკონომიკური თავისუფლება; საქართველოს რეგიონების გაძლიერება და დეცენტრალიზაცია; სოფლის მეურნეობის განვითარების ხელშეწყობა; რეალური საყოველთაო ჯანდაცვა; დემოკრატია და თავისუფლება. ყრილობა საქართველოს ჰიმნით დასრულდა.

ირინა იმერლიშვილი: „კოპაბიტაციის დასრულება მხოლოდ გიორგი მარგველაშვილის პრეზიდენტობის შემთხვევაშია შესაძლებელი!“

ქაზა მანსურაძე

წინასაარჩევნო კამპანია მეტად აქტიურ ფაზაში შევიდა, პრეზიდენტობის კანდიდატები ხალხს უამრავ დაპირებას ურიგებენ, 4 წელიწადში ქვეყნის აყვავებასა და უამრავ სიკეთეს პირიქითაა. ყველა წინასწარი კვლევის თანახმად, საარჩევნო მართონში, ერთპიროვნული ლიდერი კოალიცია „ქართული ოცნების“ კანდიდატი, გიორგი მარგველაშვილია. იგი საგრძნობლად უსწრებს სხვა კონკურენტებს, იმდენადაც კი, პირველსავე ტურში მის გამარჯვებას ხელს ვერაფერი შეუშლის. წინასაარჩევნო გარემოსა და გიორგი მარგველაშვილის საპრეზიდენტო შანსებზე კოალიცია „ქართული ოცნების“ წევრი, პარლამენტის საპროცედურო კომიტეტის თავმჯდომარე, ირინა იმერლიშვილი გვესაუბრება.

— ქალბატონო ირინა, დემოკრატიის ხარისხი რომ გაუმჯობესდა ქვეყანაში, უდავოა. ნაციონალები და საპრეზიდენტო არჩევნებში მონაწილე სხვა სუბიექტები აცხადებენ, რომ საარჩევნო გარემოს მხრივ, არაფერი შეცვლილა, შეგიძლიათ კონკრეტულად გვითხროს, რა შეიცვალა?

— გავიხსენოთ, რა პირობებში გვინდოდა „ქართული ოცნებას“ 2012 წლის საპარლამენტო არჩევნები დროს კამპანიის ჩატარება. ჩვენს მომხრეებს ატერორებდნენ, სრულიად უკანონოდ აკავებდნენ, ჩხრეკდნენ; მეტიც, პოლიციის განყოფილებებში, კონტროლის პალატაში აშოშვლებდნენ, ისე ჩხრეკდნენ და მთელი ღამით ასობით ადამიანი ჰყავდათ დაკითხვებზე. ცდილობდნენ, ამგვარი ზენობითა და მუქარით აეძულებინათ ეს ადამიანები, ჩვენს საწინააღმდეგოდ ეთქმევიანებინათ, რომ ვითომ ჩვენ ფულს ვუხდით მათ მხარდაჭერის სანაცვლოდ და ა.შ. მოკლედ, ათასი სიბინძურის გაკეთებას აიძულებდნენ ხალხს, თუმცა ეს ხალხი არ გატყდა და რაც ბუნებაში არ არსებობდა, ცხადია, არც ის უღიარებიათ. „ქართულ ოცნებას“ ვინც კანონიერად შესწირა წინასაარჩევნო თანხები, ყველას სახლები და უძრავი ქონება დაუყვადადეს, მათ შორის მეც ვიყავი. ხალხთან შეხვედრისას ნაციონალები „ზონდერებს“ გვახვედრებდნენ, ცდილობდნენ, ჩვენი მომხრეები პროვოკაციაზე წამოეგოთ — ბუშუმში, კარაღეთში, სამტრედიასა და სხვა უამრავ ადგილას. სპეცსამსახურები უკანონოდ უსმენდნენ ჩვენი „ქართული ოცნება-დემოკრატიული მოძრაობის“ და კოალიციაში შემავალი პარტიების ოფისებს. ხალხთან შესახვედრად დარბაზებს არ გვაქირავებდნენ, სხვადასხვა აბსურდული მიზეზით, ჩვენი მომხრე არაერთი ადამიანი დაითხოვეს სახელმწიფო სტრუქტურებიდან... კიდევ ბევრი ძალადობის, უკანონო ქმედებების ჩამოთვლა შეიძლება, რასაც წინა ხელისუფლება ჩვენს წინააღმდეგ იყენებდა. დღეს ამგვარი არაფერი ხდება. ყველა საპრეზიდენტო კანდიდატს აქვს საშუალება, აწარმოოს საარჩევნო კამპანია, უპრობლემოდ შეხვედეს მოსახლეობას, კანონის ფარგლებში იმოქმედოს და მათ ხელს არავინ უშლის. ამას ადასტურებენ ქართული და უცხოური არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლები, მეც, ექსპერტები... მკვეთრად შეიცვალა ვითარება ამ მხრივ უკეთესობისკენ. თუ ნაციონალები და სხვა საპრეზიდენტო კანდიდატები ამას ვერ ხედავენ, ეს მათი პრობლემაა.

რამდენიმე კანდიდატი ჩივის, რომ მათ არ ჰყავთ საარჩევნო კომისიებში წარმომადგენლები და არც სახელმწიფო დაფინანსება აქვთ. კანონი არ აძლევს მათ ნებას, რომ საარჩევნო კომისიებში ჰყავდეთ წევრები, არაკვალიფიციურ სუბიექტებს კი, საბიუჯეტო დაფინანსება არ ეკუთვნის და ჩვენ რა შუაში ვართ? ჩვენ კანონის სრული დაცვით, ყველა საპრეზიდენტო კანდიდატს იმ პირობებს ვუქმნით საარჩევნოდ, რაც ამავე კანონით აქვთ გარანტირებული, არც მეტს და არც ნაკლებს.

— გიორგი მარგველაშვილი საარჩევნო კამპანიის დაწყებამდე გადადგა განათლების მინისტრის პოსტიდან. არადა, კანონი ამას არ ავალდებულებდა. ბევრს მიაჩნია, რომ ეს ახალი რეალობაა ქართულ პოლიტიკაში, მარგველაშვილმა ახალი სტანდარტი დაუწესა სხვა კანდიდატებს და, საერთოდ, ქართველ პოლიტიკოსებს, თქვენც ასე მიგაჩნიათ?

— ცხადია, გიორგი მარგველაშვილის ეს ნაბიჯი, მართლაც, ახალი სტანდარტი ქართულ პოლიტიკაში და მას კანონი არ ავალდებულებდა მინისტრის პოსტიდან გადადგომას. შეეძლო, ჩაბმულიყო საარჩევნო კამპანიაში და დაეუშვათ, პრეზიდენტი თუ არ გახდებოდა, კვლავ მინისტრის რანგში გაეგრძელებინა მუშაობა, თუმცა ეს არ გვაკეთა და გადადგა. მაგალითად, ნაციონალების საპრეზიდენტო კანდიდატი დავით ბაქრაძე ამ გზით არ წავიდა, იგი პარლამენტარის რანგში აწარმოებს საპრეზიდენტო კამპანიას და, როცა არჩევნებს წააგებს, რაშიც ეჭვი არ მეპარება, დარჩება დეპუტატად. ამ მხრივ, მარგველაშვილის საქციელი მართლაც მისაბადია, რითაც მან დაამტკიცა, რომ მისთვის თანამდებობა არ არის მთავარი ღირებულება, თუნდაც ეს მინისტრის მაღალი პოსტი იყოს.

— გიორგი მარგველაშვილის საპრეზიდენტო შანსებზე

რას იტყვით, რით სჯობს ის სხვა კანდიდატებს?

— იმის მიუხედავად, რომ კოალიცია „ქართული ოცნების“ საპრეზიდენტო კანდიდატი, არც ერთი პარტიის წევრი არ ყოფილა, რაც მნიშვნელოვანი ფაქტორია. გიორგი, დღევანდელი პრეზიდენტისგან განსხვავებით, იქნება ყველას, ქართველი ხალხის და არა ერთი, რომელიმე პარტიის პრეზიდენტი. მას აქვს თანამედროვე ხედვები და, რაც მთავარია, მომართულია საიმისოდ, რომ ემსახუროს ხალხს. იმ წინსვლას, რაც ქვეყანაში „ქართულმა ოცნებამ“ დაიწყო, ჩვენ მომავალში პრეზიდენტ გიორგი მარგველაშვილთან ერთად გავაგრძელებთ. რა მოგვითხროს ოპოზიციონერმა პრეზიდენტმა, ყველამ კარგად ვნახეთ. მიხეილ სააკაშვილი, საკუთარ ხალხს, ხალხის მიერ არჩეულ პარლამენტსა და მინისტრთა კაბინეტს ჩაუდგა ოპოზიციამ, მეტიც, ყოფი ოპოზიციამ და ორივე ორგანოს ყველანაირად უშლიდა ხელს მუშაობაში. პარლამენტმა მისი რამდენიმე ვეტო დაძლია, აღარც კი მახსოვს. გიორგი მარგველაშვილი გახდება პრეზიდენტი და „ქართულ ოცნებასთან“ ერთად, განაგრძობს ქვეყნის სასიკეთო საქმეების კეთებას. ის ხელს კი არ შეუშლის პარლამენტსა და მინისტრთა კაბინეტს, პირიქით, ხელს შეუწყობს მუშაობაში.

— გიორგი მარგველაშვილი ხალხს, გამარჯვების შემთხვევაში, ნაცემოდრობასთან პოლიტიკური კოპაბიტაციის დასრულებას შეპირდა. რამდენად რეალურია მისი ეს დაპირება?

— რეალური დაპირებაა და როცა გიორგი მარგველაშვილი პრეზიდენტი გახდება, ნაცემოდრობასთან კოპაბიტაცია, დაიხსნება დასრულდება. ახლა ერთ მნიშვნელოვან რამეს მოგახსენებთ. მხოლოდ გიორგი მარგველაშვილის პრეზიდენტობის შემთხვევაში შესაძლებელია კოპაბიტაციის დასრულება, რადგან ასეთ შემთხვევაში, პრეზიდენტი ქვეყნის მმართველი გუნდის წარმომადგენელი იქნება, „ქართულ ოცნებასა“ და მარგველაშვილს შორის კოპაბიტაცია რომ არ იქნება, ამაში დამეთანხმებით — ეს, უბრალოდ, იურიდიულადაც შეუთავსებელი ცნებებია, რადგან პრეზიდენტი მმართველი გუნდის წევრი იქნება.

დაეუშვათ, ნებისმიერი სხვა პოლიტიკური ძალის წარმომადგენელი რომ გახდეს პრეზიდენტი, „ქართულ ოცნებას“ ახლა მასთან მოუწევს იძულებითი კოპაბიტაციის პროცესის დაწყება. შესაძლოა, ეს იმ ხარისხისა არ იყოს, რაც ნაცემოდრობასთან კოპაბიტაციაა, მაგრამ ეს პროცესი, რაღაც ფორმით, აუცილებლად

გავრძელდება. ამდენად, მხოლოდ გიორგი მარგველაშვილის პრეზიდენტობის შემთხვევაში დასრულდება ნაცემოდრობასთან კოპაბიტაცია და, შესაბამისად, სხვა პოლიტიკურ ძალასთან კოპაბიტაციაც გამოირიცხება.

მართალია, ნაცემოდრობასთან კოპაბიტაციამ ძალიან აზარალა ხალხი, გვაზარალა ჩვენიც, მმართველი ძალა, მაგრამ ეს იყო იძულებითი და აუცილებელი ნაბიჯი. ქვეყანაში პირველად შეიცვალა ხელისუფლება არჩევნების გზით და აუცილებელი იყო, შეგვეწარმუნებინა სახელმწიფო ინსტიტუტები, იგივე პრეზიდენტის ინსტიტუტი, ადგილობრივი თვითმმართველობები. ჩვენ არ წავედით რევანშის გზით, მართალია, იძულებითი იყო კოპაბიტაციის ეს პროცესი, მაგრამ ამით ქვეყანას შიდადაპირისპირება ავაცილეთ თავიდან, რითაც საბოლოოდ, ძალიან ბევრი მოიგო.

— გიორგი მარგველაშვილი, სხვა კანდიდატებთან შედარებით, მოზომილია წინასაარჩევნო დაპირებებში, თუმცა ვერ ვიტყვით, რომ მცირეს პირდება ხალხს. რამდენად შეძლებს უფლებებზე უფლებული პრეზიდენტი მათ შესრულებას?

— მარგველაშვილი ისეთს არაფერს პირდება ხალხს, რისი შესრულების რესურსიც, კანონითა და კონსტიტუციით, თუნდაც ახალ, უფლებებზე უფლებული პრეზიდენტს არ გააჩნია. ის რეალისტია და იმაზე მეტს არავის პირდება, რის შესრულებასაც მერე ვერ შეძლებს. გიორგის იმედი აქვს, რომ ამ დაპირებების რეალიზებაში, ჩვენ, მმართველი გუნდი, დაეუშვებით გვერდით. ასეც იქნება, ის ჩვენი თანაგუნდელია, მის მიერ გაცემული დაპირებები, ჩვენი დაპირებებიცაა. ამდენად, ყველანაირად ხელს შეუწყობთ, რომ ეს დაპირებები შეასრულოს.

— ახალ პრეზიდენტს, ხელისუფლების სხვადასხვა შტოებს შორის, დამბალანსებელი ფიგურის ფუნქციაც ეკისრება. რამდენად შეძლებს ამის გაკეთებას გიორგი მარგველაშვილი?

— მისი პიროვნული თვისებები, ხანმოკლე, მაგრამ წარმატებული საქმიანობა პოლიტიკაში, გვაძლევს საფუძველს, რომ იგი სწორედ ისეთი პრეზიდენტი იქნება, როგორც ქვეყანას სჭირდება. ის შეძლებს ყველა დონის ხელისუფლების — საპარლამენტო, მინისტრთა კაბინეტისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის დაბალანსებას. საამისო უნარი ნამდვილად გააჩნია.

მიუხსნა ღირსი ხარ შენ, ნასუმოქრაოვაჰ!

მე-3 გვერდიდან

მოუთმენლად ველოდი სააკაშვილის გამოსვლას, მაგრამ მანამდე სცენაზე ნაცემოდრობის ქალბატონებმა გაინარჩუნეს. ეჰ, მაგათ რომ ჭკუა ჰქონდეთ, იმ პენელოპა კრუსის ორეულს შეიყვანდნენ პარტიაში და ტელევიზიითაც ხშირად გამოაჩენდნენ, მაგრამ, როგორც ჩანს, ახლა ამისთვის აღარ სცალიათ და ირმას, მარამის, თამარისა და ხათუნების იმედად არიან. როგორც იქნა, სცენაზე მიშაც გამოჩნდა, რასაც ისეთი ღრინა ცელი მოჰყვა, ბაქრაძეს, წესით, კანდიდატობაზე უარი უნდა ეთქვა...

— ჩვენ აშენებულს ანგრევენ, ჩვენ მიერ მოფიქრებულ იდეებს ითვისებენ, ჩვენ იმაზე მალე დავებრუნდებით ხელისუფლებაში, ვიდრე ეს „ოცნების“ მხარდამჭერებსა და ლიდერებს ჰგონიათ, — დააგუგუნა მიშამ და სპორტის სასახლეშიც ისეთი ყიჟინა ატყდა, საქართველოს კალათბურთელთა ნაკრებს არც კი დასიზმრებიათ — ჩვენ არ ვართ რევანშისტები. რა გამოვა, თუ ჩვენი დაბრუნების შემდეგ, ყოფილი ხელისუფლების მაღალჩინოსნებს დავიჭერთ, ეს ხომ სისულელე და აბსურდია. ისინი კი სწორედ ასე იქცევიან, — ღრიალებდა (თავადაც თქვა, ვლერიკლები და ხმა წამერთვაო) სააკაშვილი და ის კი არ გაიხსენა, 2003 წელს, ხელისუფლებაში მოსული ნაციონალები, ცეცხლითა და მახვილით რომ გაუსწორდნენ ყოფილ მაღალჩინოსნებს.

ყრილობა დასასრულისკენ მიდიოდა და სიგარეტის მონევა დავაპირე, მაგრამ თქვენც არ მომიკვდეთ — ყველა კარი დაკეტილი დამხვდა და თავაზიანად მპასუხობდნენ, დამთავრდება და გაგიღებთო. გადავირიე, ტყვე კი არ ვარ, გამიშვით, ბატონო, გარეთ-მეთქი და, გვარიანი ჭიდაობის შემდეგ, ერთი კარი გაიხსნა. კარი გაიხსნაო, იხუვლა რამდენიმე ათეულმა ადამიანმა და გარეთ გამოიყვანა. ზოგს სიგარეტი უნდოდა, ზოგს საპირფარეო, ზოგი კი სპორტის სასახლის წინ მოშიშხინე მწვადისკენ გარბოდა. ყრილობა მალე დასრულდა და ხალხი სპორტის სასახლის მიმდებარე ტერიტორიას მოედო. ფოთელთა ავტობუსის მძღოლი ხმის ჩახლქამდე ყვიროდა, აქ არ დასხდეთ, იყიდეთ, რაც გინდათ და გზაში წამეთო. მართლაც, ავტობუსში კახური ღვინო, ჩურჩხელა, შოთის პური და გუდის ყველი ბლომად აიტანეს. მძღოლმა ერთი გახედა მგზავრებს და გულიანად შეიკურთხა, რა ჩაიყვანს ამ მთვრალ ხალხს ფოთში, ამათი...

P.S. შინ მოსულმა დავაფიქსირე, რომ ჩემს აკრედიტაციას არც სახელი ეწერა და არც გვარი. მაშინ მივხვდი, რომ იქ მთავარი მისვლა და სასახლის გასვლა იყო, თორემ ვინ მივიდოდა, მნიშვნელობა არ ჰქონდა.

რეზონანსი

ელიზაბეტ ტელიორს ქმრების ცვლა უყვარდა, კობა დავითაშვილს პარტიების ცვლა უყვარს, თუმცა ლიზ ტელიორის რეკორდამდე ჯერ ადრეა – მხოლოდ ოთხი პარტია გამოიცვალა – მოქკავშირი, ნაცმოძრაობა, კონსერვატორები, ხალხის პარტია. კოალიციებს აიუნში ნუ ჩავაგდებთ. ტელიორის რეკორდამდე ჯერ ადრეა, მაგრამ კობაც ჯერ სულ 42 წლისაა. პრეზიდენტობა თუ არა, მთელი ცხოვრება წინ აქვს. ჰო, მართლა, ტელიორთან კიდევ ერთი რამ აახლოებს – ტელიორი იყო პირველი მსახიობი ქალი, რომლის ჰონორარი მილიონებს აჭარბებდა. სულ ტყუილად ფიქრობთ, რომ ახლა იმ 20 ათასის შესხენებას ვაპირებდი, კობამ „ნავერტილე“ რომ იშოვნა, იმ მილიონ ასი ათასს ვგულისხმობ, ივანიშვილმა რომ უფეშქაშა. არადა, იყო დრო, კობას ძნელად თუ წარმოიდგენდი ფულად კონტექსტში. ის დემოკრატიისა და სიტყვის თავისუფლების სადარაჯოზე იდგა. შემდეგ ეს პოსტი მიატოვა და სხვათა მსგავსად, პარტიებში გაინაწილდა, თუმცა კორუფციისგან შორს მყოფის იმიჯს კვლავაც ინარჩუნებდა და სწორედ აქ სდრუხა „ნავერტილე“ პენალი სააკაშვილის ხელისუფლებამ.

თავის დროზე, პოლიტიკაში ის მონიწივე პოზიციებზე იდგა, ასე ვთქვათ, ძირითად შემადგენლობაში თამაშობდა, მაგრამ თანდათან განაპირდა და სათადარიგოში აღმოჩნდა. თეატრალურ ენაზე რომ ვთქვათ – ჰქონდა ნამყვანი როლი, იქცა ეპიზოდურის შემსრულებლად, თუმცა ხანდახან, ახერხებს დროებით იქცეს მეორეხარისხოვანი როლის შემსრულებლად. რამ გამოიწვია მისი ჩამოლაბორანტება? ბიძინა ივანიშვილმა „გადაანალიზა“ და დაასკვნა, რომ დავითაშვილს ეშინია მთავრობაში მუშაობის და წინა მთავრობაშიც უარი თქვა თავდაცვის მინისტრობაზე. თავად ბიძინამ ეს დასკვნა ისევე გადაანალიზა და უკან წაიღო შემდეგ, მაგრამ იქნებ, მართლაც, ესაა კობას პარადოქსი, თავს კომფორტულად ოპოზიციაში გრძნობს და ეშინია შემდეგ მთავრობაში მუშაობის, პასუხისმგებლობას ალების? იქნებ, მართლაც, მოხეტიალე ფორვარდია და მისი სტიქია თავდასხმაში თამაშია? ალბათ, არც უამისობაა, მაგრამ კიდევ არის ერთი და ბევრად მნიშვნელოვანი გარემოება – მას არ შეუძლია წყენის დავინყება, ვერ დგება პირად წყენაზე მაღლა. ცხადია, აქ საუბარი არ გვაქვს პატიებაზე, მიტევებაზე – მორალურ კატეგორიებზე, ლაპარაკია იმაზე, რომ პოლიტიკოსს უნდა შეეძლოს წყენის გადაყლაპვა – ისევე და ისევე იმიტომ, რომ საკუთარი მიზნები არ დარჩეს გვერდით. ფაქტია, მან ვერ შეძლო იმ წყენის დავინყება თუ არა, დროებით, გვერდით გადადებაც კი, რაც ჰქონდა და აქვს სააკაშვილისგან, აგერ უკვე ათ წელიწადზე მეტია. შეგნებულად გავურბივარ ისეთ ლექსიკას, როგორცაა „ბოლმა“, „გულდრო“, „შურისძიება“ და ა.შ. თუმცა ფაქტია, ამ სტაჟის წყენა უკვე ბოლმა და უკვე შურისძიებისკენ უბიძგებს ადამიანს. მე თუ მკითხავთ, კობა დავითაშვილს სწორედ ამ თვისებებმა შეუშალა ხელი დიდ პოლიტიკაში, არადა, რომ არა ეს თვისებები, მას ჰქონდა პოტენციალი, გამხდარიყო ახალი ქვეყნის ერთ-ერთი არქიტექტორი. არქიტექტორობა არც მიშას და არც ბიძინას დროს არ ისურვა, ეტყობა, მეტზე აქვს ამბიციაც – „კობას დროზე“ და სწორედ ამიტომაც იყრის კენჭს.

ასეთი მანერა რა უწყინა კობა დავითაშვილს, რატომ გადამეტერა სააკაშვილს? ნაციონალებს ოფიციალურად, 2004 წელს განუდგა, მიზეზად კი საკონსტიტუციო ცვლილებები დაასახელა. „დაუშვებელია კონსტიტუციის შეცვლა ზურბ ჟვანიასთვის, რომელსაც სურს, გახდეს პრემიერ-მინისტრი“, – თქვა მაშინ და გენმდევნის პოსტიც დატოვა და ნაცმოძრაობაც. არადა, ვარდების რევოლუციის მერე მალევე გავრცელდა ცნობა, რომ ის სააკაშვილს ემიჯნებოდა. გენპროკურორობა უნდოდა, მაგრამ არ დანიშნეს, თავდაცვის მინისტრობაზეც იყო საუბარი, რაც ბიძინამაც გაიხსენა და თქვა, დავითაშვილმა თქვა მაშინ უარიო. დავითაშვილი ჟვანიას მანამდეც ვერ იტანდა და შემდეგ მისმა გაპრემიერებამ აუფსო მოთმინების ფილა, მოკლედ, მხოლოდ კონსტიტუციის გაკრეჭვა არ იყო კობას განდგომის მიზეზი. მეტიც – კობა ნაცმოძრაობის დატოვებას ბევრად ადრე აპირებდა, ჯერ კიდევ 2003 წლის გაზაფხულზე, მაშინ არც კონსტიტუციის ცვლილებებზე იყო საუბარი, არც ჟვანიას პრემიერობაზე, არც რომელიმე პოსტზე. რევოლუციამდე ბევრად ადრე გამოყოფა ინფორმაციამ, რომ დავითაშვილი ნაცმოძრაობის დატოვებას აპირებდა, ეს გავრცელებული ხმები კობა დავითაშვილს მაშინ ძალიან აბრაზებდა, მაგრამ კულუარებში მართლაც რომ ასე იყო საქმე, კობა დავითაშვილი უკვე მაშინ ვეღარ უწევდა შიდაკონკურენციას ირაკლი ოქრუაშვილს, ვანო მერაბიშვილს, კოტე კემულარიას. გაღიზიანებული იყო და უკვე იბუტებოდა ნელ-ნელა, მაგრამ მერე რევოლუციამ გადააფიქრა დროებით წყენა და აქტიურად იბრძოდა შევარდნაძის წინააღმდეგ. რევოლუციის შემდეგ ძველ წყენებს ახალი დაემატა და სააკაშვილს განუდგა. იქნებ არც გაემტყუნებოდა, როცა ამ გადაწყვეტილებას იღებდა, მაგრამ მერე იმ კაცს, ვის გვერდითაც წლობით მხნედ იდგა, ვისაც ბავშვს ანათვლინებდა, გინება დაუნყო და ტელევიზიით საჯარო შეურაცხყოფა. პიროვნული შეურაცხყოფა, თორემ პოლიტიკოსს პოლიტიკოსის ლანძღვას ვინ უშლის? ამ ზღვარგადასულ ლანძღვამდე კი იყო დაყვედრება და დამაღწევა – აი, ამ მხრებით მოგიყვანე ძალაუფლებაში. ვინ ვინ მოიყვანა ძალაუფლებაში? კობა დავითაშვილი მოქკავშირელი იყო. ვიდრე პოლიტიკურ სარბიელზე გამოვიდოდა ამ პარტიის ეგიდით, მანამ ამ პარტიას ცესკო-ში ემსახურებოდა. ის ჯერ კიდევ 1992 წელს

კობა ჰაშაქაძი

იყო ცესკო-ს იურიდიული განყოფილების იურისტი. შემდეგ შევარდნაძის აპარატში მსახურობდა საკონსტიტუციო აქტების მომზადების სამსახურში, სახელმწიფო მრჩევლის რანგში. მერე აფხაზეთის ომშიც იბრძოდა, ეს მისი ბიოგრაფიის ის ეპიზოდია, რომელსაც ნამდვილად ვერ გაახსენებს თავადვე, სადაც უნდა იაროს. მერე ხან კონტროლის პალატაში მუშაობდა, ხან პარლამენტში. 1995 წლის არჩევნების დროს ისევე ცესკო-ში, ოღონდ უკვე იურიდიული განყოფილების უფროსის მოადგილედ. 1996 წლიდან პარლამენტის იურიდიულ დეპარტამენტში მუშაობდა კანონპროექტთა სამართლებრივი ექსპერტიზა-ვიზირების განყოფილების უფროსად. იურიდიული კომიტეტის აპარატის უფროსიც იყო. მოღვაწეობდა ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციაში, იყო „გრანდ აუდიტის“ დირექტორი. 1998 წელს თბილისის საკრებულოს წევრი გახდა მოქკავშირიდან. იყო დრო, პასპორტის გრაფიდან ქართველის ამოღებას ხმალდახმალ ითხოვდა, ჭკუასაც გვარივებდა ხოლმე – დავით აღმაშენებელს რომ ყიფილები ჩაენერა პასპორტში, დღეს ყიფილების ავტონომია გვექნებოდა. თბილისის საკრებულოს წევრობისას იცავდა კბილებით ქალაქის ადვოკატის პროექტს. მაშინ ამის გამო არაერთ კოლეგასა და განსხვავებულად მოაზროვნეს დაუპირისპირდა. სწორედ მაშინ გამოჩნდა, რომ არც ისე შემწყნარებელია განსხვავებული აზრის მიმართ და ლიბერალური ღირებულებანი გულზე სულაც არ ეხატება. 1999 წელს საქართველოს პარლამენტის წევრი გახდა. მაშინ ამბობდნენ, რომ მოქკავშირმა ცესკო-ში გაწეული გარჯა დაუფასა, თუმცა ისიც უნდა ვთქვათ, რომ 1999 წელს, ის მოქკავშირის სიაში სააკაშვილის კვოტაში შედიოდა. დავითაშვილის „ცესკოური“ წარსული და ოდესაც შევარდნაძის აპარატში კობას მუშაობა კი მიშას იმაში დაეხმარა, რომ მოქკავშირში მას კობას პერსონა არ დაუბლოკეს. მოკლედ, ის პოლიტიკაში მიშამ მოიყვანა, მერე რა, რომ მოგვიანებით, აქეთ დაყვედრა მხრებით მოყვანა, მაგრამ უნდა აიტანოს ეს მიხეილმა – იყო დრო, როცა სწორედ კობა იგერიებდა ყველას, ვინც მიშასგან განსხვავებულად ფიქრობდა. მან, მართლაც, დიდი წვლილი შეიტანა იმ კაცის ვარდებით გაბუნძულებაში, ვის აპარატშიც ადრეულ ყრმობაში მსახურობდა.

საკაშვილი საქართველოს მთავარ უბედურებად გამოაცხადა – იმისთვის ვიბრძვი, საქართველოს ეს უბედურება მოვაშორო. კი, მაგრამ თვითონ არ შეუნყო ხელი მის აღ-

ბეგებას?! განა თავად არ იყო ნაცმოძრაობის გენმდევანი? აა, ცდებოდა? მაშინ ცდებოდა და შემდეგ გონს მოეგო? გამოფიზილდა? ახლაც გონს მოეგო, ბიძინას ორბიტა რომ დატოვა? გადანყვეტილებებს ხალხის ინტერესების საზიანოდ, ბიზნესინტერესებიდან გამომდინარე იღებენო. კი, მაგრამ რამდენჯერ უნდა ჩაიძინოს და გაიღვიძოს, პოლიტიკაში თუ ჰამაკში წევს? რა გარანტია გვაქვს, რომ ახლაც არ ცდება და ცოტა ხანში არ გამოვა და გვეტყვის — ვცდებოდით? ნაცმოძრაობის დატოვების შემდეგ, პარტია „ეროვნულ ძალთა გაერთიანება — კონსერვატორების“ ბაზაზე, ზვიად ძიძიგურთან ერთად, დააარსა კონსერვატიული პარტია, რომელიც „ნავერტილე“ სკანდალის შემდეგ დატოვა და საკუთარი პარტია დააარსა. მერე რა ქნა? თავი იმ გაერთიანებულ ოპოზიციაში ამოჰყო, სადაც ათასი ჯურის ხალხი იყო, რომელთა ღირებულებებთან მას საერთო არაფერი ჰქონდა, მაგრამ რას იზამდა? აკი თავად მოუწოდებდა ოპოზიციას გასაერთიანებლად? რამდენ მტერს ამოუდგა გვერდით სააკაშვილზე გადამტერებული? შემდეგ ასპარეზზე ბიძინა ივანიშვილი გამოჩნდა და ახლა მას დაუშოყვრდა – არც რა ნაშუგია, მილიონ ასი ათასიც მიიღო და საპარლამენტო სიაში მე-11 კაცადაც ჩასვს, თუმცა დღეს ამბობს, რომ მისი პარტია კოალიციაში არც მიუღიათ და ეს თანხა ოცნების კამპანიას მოახმარა. ნაციონალები დამარცხდნენ, წესით, გულზე უნდა მოშვებოდა, მაგრამ კვლავაც გიზგიზებს – ნაციონალ რატანს იმ ფორმით დაუპირისპირდა, რომ თავისიანების კრიტიკაც კი გაინაღდა. კობას ლექსიკა ამოწურავია — ინტელექტუალური საუბრიდან, იურიდიულად გამართული ტექსტებიდან მამაპაპურ ლანძღვა-თათხვამდე, გინებამდე. მერმე თავისიან მინისტრსაც ეცა – სერგეენკოს და სადაზღვევო კომპანიებთან კორუფციულ გარიგებაში დადანაშაულა. ამჯერად უკვე ბიძინა ივანიშვილის ჩხუბი და საჯარო საყვედური მიიღო, მეტიც, როგორც თავად ამბობს, შეურაცხყოფა — „ბიძინა ივანიშვილმა თქვა, რომ სერგეენკო იმაზე მეტ საქმეს აკეთებს, რაც კობა დავითაშვილს მთელი ცხოვრების მანძილზე გაუკეთებიაო. ჩემთვის ამაზე დიდი შეურაცხყოფა არავის მოუყენებია“, – ნუხდა კობა. ნუხდა, მაგრამ ეს შეურაცხყოფა აიტანა, აი, ბაჩო ახალაიას გამართლება კი ვეღარ, უფრო სწორად, ის რეაქცია, რაც ბაჩოს გამართლებას მოჰყვა „ოცნებაში“ და ოცნება დატოვა – ჰამაკიდან კიდევ ერთხელ გადმოხტა და პრეზიდენტობა გადაწყვიტა.

დავით ზურაბიშვილი: „არ დავაკონკრეტებ, თუმცა ფაქტია, საკმაოდ ბევრი ნაბაჟი ამოვიშვივდა, სამართლიანობის აღდგენას მხოლოდ საბაზად რომ იყენებს!“

რუსუდან შელია
557-100-768

ზურაბ ადგიშვილის მიმართ პრემიერის დამოკიდებულებას არ იზიარებს და ამბობს, რომ იუსტიციის ყოფილი მინისტრი მსხვერპლი კი არა, წინა ხელისუფლების ერთ-ერთი მთავარი იდეოლოგი იყო. არც ბიძინა ივანიშვილის ექსპერტებსა და მედიასთან შეხვედრის ფორმატი მოსწონს და მიიჩნევს, რომ ბიზნესცენტრში პრემიერი პოლიტიკიდან წასვლამდე რეპეტიციას გადის. რესპუბლიკური პარტიის ერთ-ერთი ლიდერი დავით ზურაბიშვილი „ვერსიასთან“ კოალიციის ერთნაირ მუშაობას აფასებს და მთავრობის შეცდომებზეც საუბრობს.

— საპარლამენტო არჩევნების შემდეგ, „ქართული ოცნების“ მთავარ მონაპოვრად, ტოტალიტარული სახელმწიფოსთვის დამახასიათებელი წნეხისგან გათავისუფლება და შიშის სინდრომის მოხსნა უნდა ჩავთვალოთ. ნაციონალური მოძრაობის მმართველობის პირობებში, საზოგადოება პოლიტიკური შეხედულებების ხმამაღლა დაფიქსირებას ერიდებოდა, სასამართლო სრულად პოლიტიზირებული იყო, ნულოვანი ტოლერანტობის ფონზე, ციხეებში რაც ხდებოდა, ყველამ კარგად იცის... ფაქტობრივად, სააკაშვილი 2007 წლიდან მხოლოდ ძალაუფლების შენარჩუნებით იყო დაკავებული.

— სწორედ ამიტომ, ნაციონალური მოძრაობა არჩევნებში დამარცხდა, მაგრამ თქვენ რა შეცვალეთ ამ ერთი წლის განმავლობაში?

— ეს ყველაფერი იმისთვის გავიხსენე, რომ საზოგადოებამ კარგად გაიაზროს, ახლა რა ვითარებაში ვცხოვრობთ. ნაციონალურების მიხედვით მემკვიდრეობის დაძლევა იოლი სულაც არ იყო. არ ვამბობ, რომ საპარლამენტო არჩევნების შემდეგ ავშენდით, პირიქით, საკმაოდ ცუდ მდგომარეობაში ვართ, მაგრამ თუ წარსულს გავიხსენებთ და ყველაფერს იდეალისტის თვალთაშვით არ შევხედავთ, თამამად შეიძლება იმის თქმა, რომ კოალიციამ ერთი წლის განმავლობაში ნორმალურად იმუშავა. გარკვეული ხარვეზების მიუხედავად, ერთ-ერთ სერიოზულ მიღწევად დამოუკიდებელი სასამართლო სისტემის შექმნასაც დავასახელებდი.

— თუ სასამართლომ ბაჩო ახალაია ან ვანო მერაბიშვილი გაამართლა, ხელისუფლების წარმომადგენლები აღიარებენ, რომ ისინი უდანაშაულოები არიან?

— თუ ბაჩო ახალაიას სასამართლო გაამართლებს, ეს პროკურატურის კრახი იქნება და არა მოსამართლის, რადგან ამ ადამიანზე ოდიოზური, პირადად მე, საქართველოში არ მეგულება და არ მესმის, რატომ უჭირთ ამის დადგენა. ფაქტია, პროკურატურა თავისუფალ პირობებში მუშაობას მიჩვეული არ არის. ერთ მაგალითს გავიხსენებ: ჩვენ თანაპარტიულ მერაბ ქათამაძეს „საკენების აქციის“ დროს ჟანგბადი იარაღი ჩაუდეს. არადა, ამ ადამიანს მაშინ ხელისუფლების პირველი პირები, მათ შორის მიხეილ სააკაშვილი, გიგა ბოკერია და სხვები, საკმაოდ კარგად იცნობდნენ. სასამართლო პროცესზე პროკურატურამ ქათამაძის წინასწარი პატიმრობა მოითხოვა, თუმცა რამდენიმე წუთში შევამჩნიე, რომ პროკურორს ტელეფონზე შეტყობინება მოუვიდა, რის შემდეგაც მოსამართლეს წინასწარი პატიმრობის ნაცვლად, ჩვენი თანაგუნდელის გირაოთი გამოშვება მოსთხოვა. მოსამართლეც მაშინვე დათანხმდა. როგორც ჩანს, დირექტივები „ზემოდან“ მიიღო. ასეთი პროკურორების 80% დღემდე კბილაშვილის უწყებებში მუშაობს, რადგან, როგორც ჩანს, მათი გამოცვლა ადვილი არ არის. არადა, ამ ადამიანებმა საქმის გამოძიება და რეალური მტკიცებულებების მოძიება არ იციან. ასე რომ, თუ პროკურატურა დღეს მეტ-ნაკლებად სუსტია, ეს მხოლოდ იმის ბრალია, რომ წინა ხელისუფლების პირობებში, უწყება იუსტიციის სამინისტროდან იმართებოდა.

— და რატომ გახდა ამ სისტემის მმართველი ზურა ადგიშვილი ბიძინა ივანიშვილის ფავორიტი ჩინოვიკი და

თუ იზიარებთ პრემიერის განცხადებას, რომ იუსტიციის ყოფილი მინისტრი მსხვერპლი მსხვერპლი იყო?

— პრემიერ-მინისტრის განცხადება ჩემთვისაც მოულოდნელი იყო... ზურაბ ადგიშვილს დიდი ხანია ვიცნობ და ვალიარებ, მართლაც, ძალიან ნიჭიერი ადამიანია. როცა სააკაშვილი პარლამენტის წევრი იყო, ყველა კანონპროექტს ადგიშვილი უწერდა, მაგრამ ერთია — ნიჭიერება, მეორე — რაში იყენებ შენ ნიჭს. ნამდვილად არ ვფიქრობ, რომ ადგიშვილი სააკაშვილის მსხვერპლი იყო, პირიქით, ის ნაციონალური მოძრაობის იდეოლოგიის ერთ-ერთი შემოქმედია. სწორედ ასეთი ადამიანები გახდნენ მიზეზი, რომ ქვეყანაში ყველაზე გათახსირებულიებსაც კი იმის ამბიცია გაუჩინა, ნაციონალებზე უკეთესი ვარო. პირველი ოქტომბრის შემდეგ სწორედ ასეთმა ადამიანებმა ნელ-ნელა ზედაპირზე ამოტივტივება დაიწყეს და ახლა სამართლიანობის აღდგენას ითხოვენ, რასაც უნდათ, ქვეყნის დასავლური ღირებულებები გადააყოლონ.

— ვის უფლისხმობთ?

— არ დავაკონკრეტებ, თუმცა ფაქტია, საკმაოდ ბევრი ნაგავი ამოტივტივდა, სამართლიანობის აღდგენას მხოლოდ საბაზად რომ იყენებს. რა თქმა უნდა, ამ ჯგუფში იმათ არ ვგულისხმობ, ვისაც ნაციონალურმა მოძრაობამ ქონება უკანონოდ წაართვა, დააკავა ან აწამა. დაზარალებული მოქალაქეების ხარჯზე რეინკარნაციის სურვილზე ვსაუბრობ, მათ შორის, ბურჯანაძეზე, რომელიც ამ განწყობის გამოყენებას ცდილობს. საბედნიეროდ, საზოგადოების უმეტეს ნაწილს ესმის, რომ ერთბაშად სამართლიანობის დამკვიდრება იოლი არ არის, ვერც ჩამორთმეულ ქონებას დავაბრუნებთ ერთ წელიწადში — ეს ხანგრძლივი პროცესია, მაგრამ ამ ფონზე, ანტიდასავლურ კურსზე საუბარი მიზანმიმართული, მაკენე პოლიტიკის ნაწილია.

— და როცა პრემიერი ევრაზიულ კავშირზე საუბრობს, ეს ვისი მიზანმიმართული პოლიტიკაა?

— პრემიერმა თავისი განცხადება მოგვიანებით სრულად განმარტა. შესაძლოა, ბიძინა ივანიშვილს დიპლომატიური ვიტყურობა და ვუწუხო, მაგრამ კოალიციის დასავლური კურსი დეკლარირებულია და ამ ყველაფერს ვილნიუსის სამიტზე მონაშობს, სადაც ევროკავშირთან ასოცირების პარაფირება მოხდება. რა თქმა უნდა, პირადად მე, არ ვფიქრობ, რომ რუსეთი საქართველოს მეგობარია, მაგრამ ვერც ნაციონალური მოძრაობის რიტორიკასა და ჯინში ჩადგომას გავიზიარებ, რამაც მხოლოდ ჩვენ დაგვზარალა.

— სადემარკაციო სამუშაოების ფონზე, მთავრობის დემილის გამო, სალომე ზურაბიშვილი რესპუბლიკელებსა და თავისუფალ დემოკრატებს კითხვას გისვამთ — საით მიდიხართ და რატომ არ იღებთ ხმას ქვეყანაში რუსული ძალების გაძლიერების გამო. გაქვთ მის კითხვაზე პასუხი?

— დიქსა და დევანში მიმდინარე სადემარკაციო სამუშაოებთან დაკავშირებით, ხელისუფლების რეაქცია მართლაც დაგვიანებული იყო. მაშინვე უნდა გვეზრუნა იმაზე, რომ საერთაშორისო ორგანიზაციებისთვის ხმა მასშტაბური კამპანიის საშუალებით მიგვეწვდინა. სამწუხაროდ, რუსეთთან სხვანაირი ურთიერთობა წარმოუდგენელია. სალომე ზურაბიშვილს კი მარტივად ვუპასუხებ — ჩვენ ევრაზიული კავშირისკენ არ მივდივართ. თვით იანუკოვიჩიც კი მიხვდა, რომ რუსეთთან თანამშრომლობას, ევროკავშირის მიმართულებით სვლა სჯობს და, როგორ ფიქრობთ, ქართველები ახალ საბჭოთა კავშირში შევალთ?! ჩემს პოზიციას რუსეთთან მიმართებაში ყოველთვის მოურიდებლად დავაფიქსირებ, მაგრამ გასაგებია, როცა პრემიერი საკუთარ პოზიციას, თანამდებობიდან

ის, რას ნღვოლან წინა კვირასში მიუარდ ოთხგული, მისი რაინდები, ბიძა და ბოძები

მე-2 გვერდიდან

„ჩემს შვილებს ასე ვზრდი, რომ ოპონენტი გიყვარდეს უფრო მეტად, ვიდრე მეგობარი შენი, ის გაჩვენებს უფრო სწორ გზას“, — განაცხადა ვასულ კვირაში ბიძინა ივანიშვილმა. მგონი, მე და მაგ კაცს მეგობრობაზე სხვადასხვა შეხედულება გვაქვს. მოყვარეს პირში უძრახეო... — ხომ არ ვცდები? ჰოდა, მოდი, კიდევ ერთხელ გავიხსენოთ სიტყვები, რომლებიც ჩოყლაყითუხუცესმა სპორტის სასახლეში წარმოთქვა: „უნდა დავდგეთ ნებისმიერ სიძულვილზე მალა და ოპონენტებს, როგორც ძმებს, ისე ვესაუბროთ“. ეჰ, კოჰაბიტაცია... ვერაფერი გავიგე, არადა, გავება ხომ მთავარია? რა გაძლებს კიდევ სამი კვირა, მაგრამ მეტი რა დავგრძენია — უნდა დავსხდეთ და ვიცოცხლოთ, მაგრამ როგორც გიულას ბიჭმა თქვა — „დიდხანს ოცნება საშიშია, გაიყენებ და დაიღუპები“, მაგრამ მაინც ჩემს აზრზე ვარ.

დავით ბაქრაძე: „ციხეებში არსებული სიტუაცია დღესაც არ იძლევა დამშვიდების საფუძველს“. დიახ, ციხეებში არსებული სიტუაცია მართლაც არ იძლევა დამშვიდების საფუძველს, რადგან იქ ჯერ კიდევ არ არიან მიმ-მაკაკა, ქლიბი, ზურაბ-ბოძე, გიგა-ბოძე, კობა-ხაბა, გოგრა-ხათუნა, ნუგზარ-ნუგზარა და სხვები.

ციხეებში არსებული სიტუაცია მაშინ დამამშვიდებს, როცა ვინმე, თუნდაც ვინმესთან შეკრული, ერთხელაც იქნება და გაავრცელებს ვიდეოჩანაწერებს, თუ როგორ თამაშობენ ზემო-

გამომდინარე, შერბილებულად აფიქსირებს.

— რამდენად გამართლებულია პრემიერის ხისტი შეხვედრები ექსპერტებსა და მედიის წარმომადგენლებთან?

— გეტანხმებით, პრემიერ-მინისტრმა მსგავსი შეხვედრების ჩასატარებლად სწორი ფორმა ვერ შეარჩია, მაგრამ, როგორც ჩანს, ის საზოგადოებრივ სექტორში გადასვლამდე ერთგვარ რეპეტიციას გადის — პოლიტიკიდან წასვლის შემდეგ ექსპერტებსა და ჟურნალისტებთან სწორედ ამ ფორმატით გააგრძელებს ურთიერთობას.

— და მომავალშიც სამოქალაქო სექტორს ხელისუფლების კრიტიკისთვის განმარტებებს მოსთხოვს?

— ბიძინა ივანიშვილი წარმავალია. ის წასასვლელად გამზადებული პოლიტიკოსია, მაგრამ ისიც ვალიაროთ, რომ ცხრა წლის განმავლობაში ჟურნალისტები კითხვაზე პასუხებს ვერ იღებდნენ. დღეს ხელისუფლება საზოგადოებასთან აბსოლუტურად გამჭვირვალე რეჟიმში მუშაობს. ეს კოალიციის ერთიანობასაც უწყობს ხელს.

— თუმცა პრემიერი აცხადებს, რომ საპრეზიდენტო არჩევნების შემდეგ „ერთი-ორი პოლიტიკოსი სიტუაციის გადაყრავებას“ ცდილობს.

— კოალიციაში შემავალი პარტიებიდან სიურპრიზებს ნამდვილად არ ველოდები. ბუნებრივია, შიგნით ვიკამათებთ მომავალ კანდიდატურაზე, რადგან იდეაში, პრემიერი კოალიციის მიერ შერჩეული ადამიანი უნდა გახდეს. სხვაგვარად მთავრობა, უბრალოდ, ვერ იმუშავებს.

— ბიძინა ივანიშვილის ფავორიტი გიორგი მარგველაშვილის კანდიდატურას ხომ კოალიციამ ერთხმად დაუჭირა მხარი, მომავალი პრემიერის შერჩევისას „ქართული ოცნების“ ლიდერს შეენიანაძლევა?

— გიორგი მარგველაშვილი კოალიციამ ერთობლივად შეარჩია. მართალია, საპრეზიდენტო კანდიდატად ბიძინა ივანიშვილმა წარმოგვიდგინა, მაგრამ გიორგი ჩვენთვისაც აბსოლუტურად მისაღები პიროვნებაა. ბიძინა ივანიშვილის პოლიტიკიდან წასვლის შემდეგ, კოალიციამ ლიდერის გარეშე ქვეყნის მართვა უნდა განავრცოს, ამისთვის კი თითოეული პარტიის ლიდერის აზრის გათვალისწინება აუცილებელია.

— ბიძინა ივანიშვილი თანაგუნდელების აზრს არ ითვალისწინებს? თანაც თუ ამბობთ, რომ მომავალი პრემიერი გუნდის ლიდერი ვერ იქნება, ეს იმას ნიშნავს, რომ მმართველის გარეშე დარჩენილ ჭრელ კოალიციაში დაპირისპირება გამწვავდება, რაც საბოლოოდ, ვადაძლელ არჩევნებამდე მივიყვანს?

— მხოლოდ იმას ვამბობ, რომ თუ ჩვენ აზრსაც არ გათვალისწინებენ, დიახ, შესაძლოა, რიგგარეშე არჩევნები დაინიშნოს. მომავალ პრემიერს მთავრობაზე გარკვეული გავლენა ექნება, მაგრამ არა იმ დოზით, როგორც დღეს ბიძინა ივანიშვილს აქვს, ამიტომაც როგორც კოალიციას, ასევე საზოგადოებას გამოცდა ელის, რამდენად მოვახერხებთ გუნდური პრინციპით, ლიდერის გარეშე ქვეყნის მართვას. ამ შემთხვევაში, პროგნოზის გაკეთება უმადური საქმე იქნება — შესაძლოა, ყველაფერი თავისთავად დარეგულირდეს, თუმცა არც იმას გამოვირცხავ, რომ რთულ ვითარებაში აღმოვჩნდეთ.

— რესპუბლიკელებს მალე პარტიული ყრილობის ჩატარება გაქვთ დაგეგმილი, პარტიის ახალი თავმჯდომარე თქვენ იქნებით?

— ჩემი კანდიდატურა პარტიის თავმჯდომარის პოსტზე ნამდვილად არ განიხილება, რადგან კარგად ვიცი ჩემი შესაძლებლობები. ახლა დავით უსუფაშვილის მრჩეველის სტატუსით ქუთაისში ვმუშაობ, დანარჩენი კი ყრილობაზე ვადაწყდები.

ჩამოთვლილი უფერო, უსქესო, ურწმუნო და უჯიშო არსებები საკანში იაპონურ ჯოკერს და როგორ უმასპინძლებიან ერთმანეთს ქართული პანლურებით. რაც მაგათ მოხვედრიათ... და ეს არის ის ერთადერთი ქართული, რაც მათ ძალიან კარგად იცინა. „მმართველი პარტია ნებაყოფლობით ტოვებს მმართველობას და ხდება ის, რომ სამთავრობო ბერკეტების შემდეგ, პარტია არ გაქრას, არ გადაიჩეხოს ისტორიულ ნაპრალში. ერთ საიდუმლოს გავიზიარებთ, იმ საღამოს ბევრისთვის ტრაგიკულ საღამოს, როდესაც ჩემს თავზე ავიღე და ისე არავის ვკითხე, რომ გამომეცხადებინა არჩევნების შედეგები, საიდუმლო უნდა გითხრათ, ვიყავი მძიმე და ოპტიმისტურ ხასიათზე იმიტომ, რომ ჩემს თავს ვუთხარი, ეს არის უკან მობრუნების გზის ახალი დასაწყისი“, — ეს სააკაშვილის სიტყვებია და...

„ჭკუით, ქართველებო!!!“ — ეს ჭაბუა ამირჯიბიმა თქვა და მეც ვიმეორებ.

ამ.გ. (ანუ მთავარია გავება) „ჭკუეის“ მოხმარებას სჭირდება ცოდნა, სწავლულობა და საშუალებების გამოთხოვის უნარი. მაგრამ ეს საკმარისი არაა, თუ ადამიანი (თუნდაც უკვე განსწავლული) თავის ვნებათა გამო შეიძლება საკუთარ არსს მოსწყდეს (ვიზიანად ვნებათა გამო საკუთარ თავს არ ეკუთვნის) და ამიტომ იმოქმედოს საკუთარი არსიდან გამომდინარე.

(კახა კაციტაძე, „მასწავლის ტანჯვა“)

5-6 ოქტომბერს, „თბილისობის“ პარალელურად, „მარგებელი ჰოლდინგმა“, „მარნეულის მწილის ფესტივალი“ გამართა. ორთაჭალაში, გორგასლის ხეივანში, რესტორან „მასპინძლოს“ მიმდებარე ტერიტორიაზე მისულ სტუმრებს შესაძლებლობა ჰქონდათ, „მარგებელი ჰოლდინგის“ პროდუქცია დაეგემოვნებინათ.

„მარნეულის მწილის ფესტივალი“ წელს პირველად გაიმართა. ღონისძიების ორგანიზატორებმა „ვერსიასთან“ საუბრისას აღნიშნეს, რომ ფესტივალი ტრადიციულ სახეს მიიღებს და ყოველწლიურად ჩატარდება, რადგან წელს უპრეცედენტოდ ბევრი სტუმარი ჰყავდათ. სტუმრებმა „მარგებელი ჰოლდინგის“ პროდუქცია დააგემოვნეს, მათ შორის, „მარნეულის სასურსათო ქარხნის“ უგემრიელესი და ქართულ ნედლეულზე დამზადებული მწილი და სანებლები, „მარნეული აგროს“ ქართულ მინაზე მოყვანილი კიტრი და პომიდორი, თელეთის „ფერმა მარგებელის“ ნატურალური რძისგან დამზადებული სხვადასხვა სახეობის ყველი.

რაც მთავარია, „მარნეულის სასურსათო ქარხნისა“ და „მარნეული აგროს“ პროდუქცია ფესტივალის ფარგლებში, სპეციალურ ფასად გაიყიდა. „მარნეულის მწილის ფესტივალი“ ფოლკლორულმა ანსამბლმა „მოძახილი“ გახსნა. დაახლოებით, 13:00-14:00 საათზე კი „სახალხო დამწილება“ გაიმართა, სტუმრების თვალწინ, „მარნეულის სასურსათო ქარხნის“ გენერალურმა დირექტორმა, ირინა გაფრინდაშვილმა კიტრი საკუთარი ხელით დაამწილა.

მწილი საკმაოდ პოპულარულია და თითქმის მთელ მსოფლიოში გავრცელებული, მათ შორის, სამხრეთ და აღმოსავლეთ აზიაში, ახლო აღმოსავლეთში, ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში, ჩრდილოეთ და ცენტრალურ ამერიკაში. გავრცელების ფართო გეოგრაფიული არეალიდან გამომდინარე, მწილი ყველგან განსხვავებული და მრავალფეროვანია.

საკვები პროდუქტების დამწილება ჯერ კიდევ 4000 წლის წინ დაიწყო. მაგალითად, ინდოეთში საკმაოდ პოპულარული კიტრის მწილი იყო, რასაც ჩრდილოეთ ინდოეთში „აჩარს“ უწოდებენ. დამწილების მეთოდს სეზონური საკვები პროდუქტების შესანახად იყენებდნენ, მწილს კი მაშინ მიირთმევდნენ, როდესაც სეზონის მიხედვით ესა თუ ის პროდუქტი არ მოიპოვებოდა. დამწილებული პროდუქტების წაღება საკმაოდ კომფორტულად ითვლებოდა ხანგრძლივი, საზღვაო მოგზაურობის დროს. საგემოვნო თვისებების გამო, მწილი საკმაოდ პოპულარულ საკვებად მიიჩნეოდა ადრევე და ახლაც.

„მარნეულის სასურსათო ქარხანა“ „მარგებელი ჰოლდინგის“ ნაწილია, რომელიც 2007 წელს დაარსდა და საქართველოში ერთ-ერთ უმსხვილეს სანარმოოდ ითვლება. ქარხანა, რომელიც ევროპული სტანდარტების დანადგარებითაა აღჭურვილი,

„თბილისობის“ ფარგლებში „მარგებელი ჰოლდინგმა“, „მარნეულის მწილის ფესტივალი“ გაიმართა

ბრენდი M – ხარისხის და ჯანსაღი საკვები პროდუქტის სინონიმია

50-ზე მეტი დასახელების, ქართული ნედლეულისგან დამზადებულ, ნატურალურ და გემრიელ საკონსერვო პროდუქტს უშვებს. ქარხანას ნედლეულით ჰოლდინგში შემავალი კომპანია „მარნეული აგრო“ და ადგილობრივი, მცირე სასოფლო მეურნეობები ამარაგებენ. სანარმოს ტექნიკური შესაძლებლობა აქვს, რომ ადგილობრივი ნედლეულის მაღალ ხარისხთან ერთად, ქართული ბაზარი უაღვრესად უკეთეს პროდუქტით მოამარაგოს. ქილაში ჩადებული თითოეული პროდუქტი ქართულ მინაზე მოყვანილი და 100%-ით ადგილობრივია. აქედან გამომდინარე, თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ბრენდი M, საქართველოში ხარისხისა და ჯანსაღი საკვები პროდუქტის სინონიმად იქცა.

„ვერსია“ „მარგებელი ჰოლდინგის“ დამფუძნებელს, **მისწო სამომხმარებლის** გაესაუბრა:

„ამ ფესტივალზე მეც სტუმრის სტატუსით ვიმყოფები, მაგრამ მთავარია, ჩვენი პროდუქტები და ჩვენი ბრენდი უკვე სახალხო ბრენდად ითვლება, რომელიც მთელმა საქართველომ შეიყვარა. ჩვენი ამოცანა შესრულებულია და

ვავრძელებთ განვითარებას, რომ იმპორტი რაც შეიძლება მეტი ადგილობრივი პროდუქტით ჩავანაცვლოთ. როგორც ხედავთ, ამ ფესტივალის მიმართ დიდი ინტერესია, რადგან უამრავი სტუმარი გვეწვია, ამიტომ ვფიქრობ, „მწილის ფესტივალი“ ტრადიციულ სახეს მიიღებს და ყოველწლიურად გაიმართება.“

„მარგებელი ჰოლდინგი“ მომხმარებელს ყოველთვის სთავაზობს ახალ და განსხვავებულ პროდუქტს. წელს ბრენდი M ნიშნით პომიდორის სალათი „ლუჩო“ და „აჯიკა“ გამოუშვეს, რაც საკმაოდ გემრიელია. რაც შეეხება ტრადიციულ პროდუქციას, „ბოსტნეულის ასორტს“, „ტომატ-პასტას“, „კიტრის მწილს“, „პომიდორის მწილს“, „კიტრისა და პომიდორის მწილს“ (შერეული), „ცოცხალი პომიდორის სანებელს“, „წითელ ტყემალს“, სხვადასხვა ხილის კომპოტებსა და მურაბებს, ასევე „ნაბელავსა“ და „ბახმაროს“, ახალი შეფუთვით, სხვადასხვა ზომის ქილებსა და ლამაზ ბოთლებში წარმოადგინეს.

მაია მიშელაძე

სახოგალოება

როდემდე უნდა ინაშენებოდნენ საკვებით ქართველი ჯარისკაცები?

მერაბ ბერიძე
599-45-50-26
არასამთავრობო ორგანიზაცია „ახალგაზრდა ადვოკატების“ ინფორმაციით, 16-22 სექტემბრის შუალედში, 31-ე ქარხნის ტერიტორიაზე არსებულ ბრიგადაში, მე-11 ბრიგადასა და საინჟინრო ბრიგადაში 330 ჯარისკაცის მონაშენის ფაქტი დაფიქსირდა.

კონტრაქტორია, თუმცა სამხედრო მონაშენების საკვები პროდუქტებით მონაშენის ფაქტი კვლავ სისტემურ პრობლემად რჩება.“

ორგანიზაცია თავდაცვის სამინისტროს კვებითი უსაფრთხოების მიმართულებით კონტროლის გაძლიერებისკენ მოუწოდებს და მიმართავს, დასვას კვებით უზრუნველყოფაზე კონტრაქტორი კომპანიების პასუხისმგებლობის საკითხი, რადგან 320 ჯარისკაცის მონაშენის ფაქტი 31-ე ქარხნის ტერიტორიაზე არსებულ ბრიგადაში, მე-11 ბრიგადასა და საინჟინრო ბრიგადაში უტყუარია. ორგანიზაციაში იმედოვნებენ, რომ თავდაცვის სამინისტრო „ფაქტის მიჩქმალვას“ არ შეეცდება.

თავის მხრივ, თავდაცვის სამინისტრო „ახალგაზრდა ადვოკატების“ მიერ გავრცელებულ ინფორმაციაზე არაფერს ამბობს, ხოლო საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის ხელმძღვანელი ლევან ჯორბენაძე აღნიშნავს, რომ უწყება ამ საკითხზე კომენტარს არ აკეთებს და „ახალგაზრდა ადვოკატებს“ ინფორმაციის გავრცელებამდე მისი სინამდვილის გადამოწმებას ურჩევს.

„ვერსიასთან“ საუბრისას არჩილ კაიკაციშვილი აცხადებს, რომ ორგანიზაციის განცხადება ძალაშია და მასში მოყვანილი ფაქტები უტყუარია: „სამინისტრომ კომენტარი არ გააკეთა, რაც ნიშნავს, რომ არგუმენტი არ გააჩნიათ. საზოგადოების მიმართ პასუხისმგებლობის ნაწილიც უწყებას პოზიცია არ

აქვს, რაც ორგანიზაციის მიერ დადასტურებულ ფაქტს კიდევ უფრო ამყარებს. ჯარისკაცების მონაშენის შემთხვევას ნამდვილად ჰქონდა ადგილი. ჩვენ ივლისში განვაცხადეთ, რომ სენაკის სამხედრო ბაზაზე 52 ჯარისკაცი მოინაშლა, რაზეც სამინისტრომ მიუთითა, რომ საზოგადოება შეცდომაში შეგვაყვავდა და ასეთი შემთხვევა არ ყოფილა; ავგისტოში კი სამინისტრომ ოფიციალური წერილით დაადასტურა სენაკში 52 ჯარისკაცის მონაშენის ფაქტი და მიუთითა, რომ აღძრულია სისხლის სამართლის საქმე და მიმდინარეობს გამოძიება, თუმცა ინფორმაცია არ გვაქვს, რა შედეგებით დასრულდა გამოძიება და პასუხისმგებლობა დაეკისრა თუ არა შემთხვევასთან დაკავშირებულ უფლებამოსილ პირებს. დღეს საზოგადოებას ვანვდით ინფორმაციას, რომ ანალოგიური პრობლემის წინაშე დგას უკვე სხვა სამხედრო ბრიგადები და სამინისტრო კომენტარს საერთოდ არ აკეთებს.“

ამ ფონზე, არჩილ კაიკაციშვილი სვამს კითხვას, რატომ არ სრულდება თავდაცვის სამინისტროს საზოგადოებისადმი დაპირება, რომ ლოჯისტიკის სფეროში უსაფრთხოების დონე და სტანდარტი ყველაზე მაღალი იქნება. კითხვაზე, მონაშენის ფაქტებთან დაკავშირებით, ვის შეხვედნენ ორგანიზაციის წარმომადგენლები, არჩილ კაიკაციშვილი ამბობს, რომ კომუნიკაცია შედგა როგორც თავდაცვის სამინისტროს, ასევე უშუალოდ, „ქართული კვების“ კომპანიის წარმომადგენლებთან არასამთავრობოთა ფორმატში, რის შემდეგაც კომპანიამ კრწანისის პოლიგონზე, ჯარისკაცების სახელდახელო სადღეზე მიიწვია საზოგადოება, სადაც ყველაფერი იდეალურად იყო.

„წესრიგი უნდა დამყარდეს ისეთ უმნიშვნელოვანეს სფეროში, როგორც თავდაცვა, სადაც ყოველწლიურად იზრდება მომსახურების პარამეტრები. ჩვენი ჯარი ნატო-ს სტანდარტებისკენ მიისწრაფვის და ამოცანა ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა, ამიტომ საკითხავია, სფერო დღემდე რომ მოუნერსოვებელია, ეს მიზანმიმართული შემთხვევაა თუ სუსტი მენეჯმენტი არის გამოწვეული? ჯარის მიმართ მაღალია ჩვენი პარტნიორების ინტერესები, უამრავი ფინანსური, ადამიანური რესურსი დაიხარჯა და ასეთი ელემენტარული პრობლემების წინაშე არ უნდა ვიდგეთ. გუშინ სენაკი იყო, იმის წინ — სხვა ბრიგადა, ახლა ეს ნაწილები გამოვლინდა, ხვალ შეიძლება სხვას დაემუქროს, ამიტომ ვსვამთ კითხვას — როდემდე?“ — აცხადებს არჩილ კაიკაციშვილი, რომელიც აქვე განმარტავს, რომ მონაშენის შესახებ გავრცელებული ინფორმაცია „ახალგაზრდა ადვოკატებმა“ ამ ჯარისკაცების ოჯახის წევრების, ახლობლებისა და ნათესავებისგან მიიღეს.

„კანონპროექტის დონეზე კი ამის გაქვარება, შესაძლოა, ქვეყნის ეკონომიკურ პოლიტიკაზე ნეგატიური გავლენა იქონიოს!“

მანია მიშელაძე

593-51-90-12

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო მუშაობს კანონპროექტზე, რომლითაც მთავრობა სავაჭრო სფეროში ანტიდემპინგურ (დემპინგი — საქონლის გაყიდვა უცხოეთის ბაზარზე, ადგილობრივი ბაზრის ფასებთან შედარებით ბევრად იაფად, ზოგჯერ თვითღირებულებაზე ნაკლებადაც კი, კონკურენტების განდევნის მიზნით, — ავტ.) ღონისძიებებს შემოიღებს. საქართველოს პარლამენტის დარგობრივი ეკონომიკისა და ეკონომიკური პოლიტიკის კომიტეტის თავმჯდომარის, ზურაბ ტყემალაძის განმარტებით, კანონპროექტის მიღების მიზანია, საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე, ადგილობრივი პროდუქციის დაცვა დემპინგური იმპორტისგან. მარტივად რომ ვთქვათ, კანონპროექტი ხელს შეუწყობს ქართული პროდუქციის ექსპორტს და ადგილობრივ ბაზარზე დემპინგურ იმპორტს შეამცირებს. თუმცა ქართული ოცნების პოლიტიკური ოპონენტები მიიჩნევენ, რომ აღნიშნული კანონის მიღებით, სახელმწიფო უხეშად ჩაერევა იმპორტირებული პროდუქციის ფასთარმოქმნაში, რაც საბაზრო ეკონომიკის პრინციპებს კატეგორიულად ეწინააღმდეგება.

საქართველოს პარლამენტის დარგობრივი ეკონომიკისა და ეკონომიკური პოლიტიკის კომიტეტის თავმჯდომარემ **ზურაბ ტყემალაძემ** „ვერსიასთან“ საუბრისას აღნიშნა, რომ კანონპროექტი „ანტიდემპინგური ღონისძიებების შესახებ“, საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე იმპორტირებული პროდუქციის თვითღირებულებაზე ბევრად უფრო დაბალ ფასად შემოტანას ხელს შეუშლის. ამით სახელმწიფო კერძო ბიზნესში კი არ ერევა, არამედ იმპორტირებს თამაშის წესებს უდგენს, რის საფუძველზეც საქართველოს ტერიტორიაზე პროდუქცია საერთაშორისო ბაზრებზე დადგენილ ფასად უნდა შემოიტანონ: „იმპორტირებული პროდუქცია საბაჟო ტერიტორიაზე დემპინგურ ფასებში აღარ უნდა შემოვიდეს, რადგან ასეთი ქმედება არაკეთილსინდისიერ კონკურენტციას უწევს ადგილობრივ პროდუქციას. ამ მიმართულებით, ეკონომიკის სამინისტრო მუშაობს კანონპროექტზე, რომელიც პარლამენტში ძალიან მალე შემოვა. ადგილობრივ პროდუქციას ანტიდემპინგური ღონისძიებებით დავიცავთ, რათა იმპორტირებული პროდუქციის ფასები ხელოვნურად აღარ შემცირდეს. ზოგადად, იმპორტირებმა საკუთარი პროდუქცია, მსოფლიო ბაზრებზე არსებული ფასებით უნდა შემოიტანონ და კანონში ნათლად გაიწერება, თუ როგორ უნდა დადგინდეს ანტიდემპინგური ფასები“.

ამ კანონპროექტის პოზიტიური მხარე ის არის, რომ საქართველოს ბაზარი ნალექიანი უხარისხო, უვარგისი, ჩინური, თურქული თუ ირანული პროდუქტებით ანტიდემპინგურ ღონისძიებებს განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს სოფლის

მეურნეობის პროდუქციის წარმოებისთვის. დღეს, როდესაც საქართველოს მოსახლეობის უდიდესი ნაწილი სოციალურად დაუცველია, საკუთარ თავს პროდუქციის არჩევანის უფლებას ვერ აძლევს. შესაბამისად, სუპერმარკეტებსა და ბაზრებზე მხოლოდ უხარისხო, დაბალფასიანი იმპორტირებულ პროდუქტს იძენს, რაც ჯანმრთელობისთვისაც საზიანოა. ცხადია, პროდუქტის ფასს ბაზარი განსაზღვრავს, მაგრამ თავისუფალი საბაზრო ეკონომიკის პირობებში, მომხმარებელს არჩევანის საშუალება უნდა ჰქონდეს. მიუხედავად ამისა, ჩნდება კითხვა, კანონპროექტი, რომელიც ანტიდემპინგურ ღონისძიებებს განსაზღვრავს, სახელმწიფოს მიერ, კერძო ბიზნესში ჩარევის მცდელობა ხომ არ არის?

„ამ კანონპროექტზე იმიტომ ვმუშაობთ, რომ კონკურენტების ჩაძირვის მიზნით, ადგილობრივ ბაზარზე ნებისმიერი სახის პროდუქტი ხელოვნურად დაბალ ფასად აღარ შემოვიდეს. რაც შეეხება სახელმწიფოს ჩარევას ბიზნესში, ეს გამორიცხულია, რადგან იმპორტირებული პროდუქცია საერთაშორისო ბაზრებზე უკვე დადგენილ ფასად შემოვა. ჩვენ ვატარებთ ღონისძიებას, რომ არც ერთმა იმპორტიორმა არ შეამციროს ფასი ხელოვნურად“, — აცხადებს ზურაბ ტყემალაძე.

განსხვავებული პოზიცია აქვს საქართველოს პარლამენტის დარგობრივი ეკონომიკისა და ეკონომიკური პოლიტიკის კომიტეტის წევრს **ლევან ბაქაძეს**, რომელიც „ვერსიას“ განუცხადა, რომ სახელმწიფომ კერძო ბიზნესს რეგულაციები არ უნდა დაუწესოს:

— კანონპროექტი, რომელზეც ეკონომიკის სამინისტრო მუშაობს, კომიტეტის წევრებისთვის ცნობილი არ არის, ამიტომ ზოგადი შეფასებით შემოვიფარგლები. წინასწარ ჩვენ კამპანიის დროს, პრეზიდენტობის კანდიდატმა, დავით ბაქრაძემაც

თქვა და ეს ჩვენი პოზიციაა, რომ კერძო საბაზრო ეკონომიკურ ურთიერთობაში სახელმწიფო ნაკლები რეგულაციებით უნდა ჩაერიოს. კანონპროექტი ფასების რეგულაციას ეხება და ამიტომ მისაღები არ არის. მეტიც, კანონპროექტის დონეზეც კი ამის გაუქმებამ, შესაძლოა, ქვეყნის ეკონომიკურ პოლიტიკაზე ნეგატიური გავლენა იქონიოს. გიმეორებთ, ჩვენი პოზიციაა, რაც შეიძლება ნაკლები რეგულირება დაეწესოს კერძო ბიზნესს. რასაკვირველია, ჩვენი ხელისუფლების დროს, ბიზნესთან ურთიერთობაში პრობლემები იყო, რაც, მერნმუნეთ, ჩვენთვისაც პრობლემაა. ანალიზის საშუალება გვქონდა, რათა ჩვენი შეცდომები დაგვენახა და ამის საფუძველზე ახალი ეკონომიკური პოლიტიკა შევიმუშავეთ, რაც ნაკლებ რეგულირებას, ასევე ბიზნესის დეკრიმინალიზაციას გულისხმობს. სწორედ ეს ღონისძიებები იქნება სტიმული ბიზნესისთვის და არა კანონპროექტი, რომელმაც პროდუქტის ფასი უნდა განსაზღვროს.

— **ბატონო ლევან, ისეთი კეთილშობილური იდეაც კი, როგორცაა ადგილობრივი პროდუქციის დაცვა, ექსპორტის ხელშეწყობა და ნახალისება იმდენად ფრთხილი თემაა, რომ შესაძლოა, ამ კანონპროექტს უკუეფექტი მოჰყვეს. პროდუქციის ფასს ხომ ბაზარი განსაზღვრავს, სახელმწიფო რატომ უნდა ჩაერიოს ფასთარმოქმნის სისტემაში?**

— ადრე გვქონდა კანონი „ფასებისა და ფასთარმოქმნის შესახებ“, რომლითაც სახელმწიფო თითოეული სახის პროდუქციის ფასის განსაზღვრასა და დადგენაში ერობდა. კერძო ბიზნესს ნამდვილად სჭირდება სახელმწიფოს მხარდაჭერა, რათა საკუთარი პროდუქცია თავისუფლად აწარმოოს, მაგრამ ეს ყველაფერი სხვა ფორმით უნდა გაკეთდეს. თამბაქოსა და მინერალური წყლის აქციზის გადასახადის გაზრდით, ამ პროდუქტების ფასები გაიზარდა, რაც სწორი გადაწყვეტილება არ იყო. დღეს პრობლემა ის არის, რომ მენარმების სამი-ოთხი თით ადრე ახდენილებენ გადასახადებს, რის გამოც სახელმწიფო ბიუჯეტში შემოსავლები კლებულობს. მიუხედავად იმისა, რომ ახალმა ხელისუფლებამ ბიზნესის წინეში შეასუსტა და ეს ნამდვილად მისასალმებელია, ამან ბიზნესის განვითარებასა და შემოსავლების ზრდას ხელი მაინც ვერ შეუწყო. სახელმწიფოს ბიზნესთან მიმართებაში, მკვეთრად ჩამოყალიბებული და მკაფიო მესიჯები უნდა ჰქონდეს. არასტაბილური განცხადებები, თუნდაც საგარეო ვექტორთან ან პრემიერის პოლიტიკიდან ნასვლა-დარჩენასთან დაკავშირებით სერიოზულად აზარალებს ადგილობრივ ბიზნესს მენესაც და ინვესტორებსაც. მათ სტაბილური ხელისუფალი სჭირდებათ, რომელთანაც ურთიერთობას გაარკვევენ, თამაშის წესებს დაადგენენ და საკუთარ პროექტებს განახორციელებენ. კერძო სექტორი დეზორიენტირებულია, როგორც საგარეო ურთიერთობასთან, ასევე შიდაპოლიტიკურ სტაბილურობასა და ეკონომიკური მდგომარეობის ანალიზთან დაკავშირებით. მიღწეული პოზიტიური შედეგები ახალმა ხელისუფლებამ გადააფასა და ჩვენს მიღწევებს ისე აღიქვამენ, როგორც ტყუილსა და მანიპულირების საშუალებას, რამაც უცხოელი ინვესტორი დაფრთხობა. სტატისტიკას თუ გადავხედავთ, ინვესტიციებმა მოიკლო, არაბად, ქვეყნის ეკონომიკური განვითარებისთვის უცხოური ინვესტიციები, ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ბიძგი უნდა იყოს.

მანია მიშელაძე

593-51-90-12

საქართველოს პარლამენტმა პრეზიდენტის მიერ წარდგენილი სამი კანდიდატურიდან კომუნიკაციების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის ერთი ახალი წევრი უნდა აირჩიოს. კომისიას ხშირად იმის გამო აკრიტიკებდნენ, რომ მისი წევრები აშკარად ინტერესთა კონფლიქტში იყვნენ. „საერთაშორისო გამჭვირვალობა — საქართველო“, მარეგულირებელი კომისიის წევრობის კანდიდატებზე მცირე კვლევა ჩატარა და სკანდალური ინფორმაცია მოიპოვა. აღმოჩნდა, რომ სამივე კანდიდატურა — თეიმურაზ ლოლობერიძე, დავით თუთბერიძე და გიორგი ჭოლაძე ასევე არღვევენ კანონს საქართველოს მაუწყებლობის შესახებ.

„საერთაშორისო გამჭვირვალობა — საქართველო“ ინფორმაციით, საქართველოში, კომუნიკაციების მარეგულირებელი კომისიის წევრები ყველაზე მაღალანაზღაურებადი საჯარო მოხელეები არიან. 2012 წელს, პრემიების ჩათვლით,

ინტერესთა კონფლიქტი კომუნიკაციების მარეგულირებელ ეროვნულ კომისიაში

პრეზიდენტის მიერ წარდგენილი სამივე კანდიდატურა საცდევკომუნიკაციო კომპანიებში წილს ფლობს!

თითოეულის ანაზღაურება 210 000 ლარიდან, 295 000 ლარამდე იყო. ამჟამად, პარლამენტის საგამომიებო კომისია კომისიის თავმჯდომარის, კარლო კვიციანიშვილის ინტერესთა კონფლიქტს იკვლევს, რაც, შესაძლებელია, იმპინემტით დასრულდეს. კანონი კომისიის წევრის ინტერესთა კონფლიქტს ასე განმარტავს: „კომისიის წევრი, იმავდროულად, არ უნდა იყოს პოლიტიკური პარტიის წევრი და არ უნდა ფლობდეს აქციებს ან სანესდებო კაპიტალის წილს კომპანიებში, რომლებიც რეგულაციას ექვემდებარება. ასეთ კომპანიებს მაუწყებლები, სატელეფონო, ინტერნეტისა და მობილური ოპერატორები, ასევე საკაბელო და სატელევიზიო-რადიო-ტელევიზიური განეკუთვნება. იგი არ შეიძლება იყოს აღნიშნული ტიპის კომპანიების თანამშრომელი ან ასრულებდეს მათთვის ნებისმიერ ანაზღაურებად საქმიანობას; კომისიის წევრს არ შეიძლება ჰქონდეს პირდაპირი ან არაპირდაპირი ეკონომიკური ინტერესი იმ პირის მიმართ, რომელიც განეკუთვნება რეგულაციის სფეროს“.

„საერთაშორისო გამჭვირვალობა“ აცხადებს, რომ სამივე კანდიდატურის საქმიანობა კანონის მოთხოვნას ეწინააღმდეგება. **თეიმურაზ ლოლობერიძე** შპს „ახალი ქსელების“ 0.25%-ს ფლობს. 2012 წლის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ კომპანიის უმსხვილესი აქციონერი ბელიზში რეგისტრირებული ფიქტიური კომპანია Alpha System Transit Corp-ია (46.2%), რომელსაც პანამური ფიქტიური კომპანია Cascade AG აკონტროლებს. მისი სახელი კი სხვადასხვა სკანდალს უკავშირდება. კვლევის მიხედვით, 2007 წელს, Alpha System-მა ფრიდონ ინჯიასგან, რომელიც თავად იყო Alpha System-ის წარმომადგენელი, „ახალი ქსელების“ აქციები შეისყიდა. 2007

წლამდე თეიმურაზ ლოლობერიძე წილს „ჯეოსელშიც“ ფლობდა, მეტიც 90-იან წლებში კომპანიის დირექტორი და საბჭოს წევრი იყო. მისი მეუღლე ლილი სუხიტაშვილი ასევე ფლობს წილებს რამდენიმე სატელეკომუნიკაციო კომპანიაში, რომლებიც ფრიდონ ინჯიასა და მისი გარემოცვის საკუთრებაა. ლოლობერიძე, ასლან აბაშიძის „აღმოსავლეთის“ სიით, 1999-2004 წლების მონვევის პარლამენტის წევრი იყო.

კიდევ ერთი კანდიდატი, **დავით თუთბერიძე** შპს „კავკასიის ციფრულ ქსელში“ 5%-იან წილს ფლობს და მისი დირექტორია. იგი კომპანიებს სატელეფონო და საკომუნიკაციო მომსახურებით უზრუნველყოფს. აგვისტოში კომპანიამ გაკოტრების შესახებ საქმის ნაშრომებზე შეიტანა განაცხადი.

მესამე კანდიდატი, **გიორგი ჭოლაძე** შპს „საქართველოს მედია ჰოლდინგის“ დირექტორია. ეს კომპანია „ჩემექსიმ ინტერნეტიშენალის“ საკუთრებაა, რომელიც დავით და გელა ბეჟუაშვილების მამის — რობერტ ბეჟუაშვილის კონტროლის ქვეშ არსებობს და მარშალის კუნძულებზე რეგისტრირებულია. მისი საშუალებით ბეჟუაშვილების ოჯახი წილს ფლობდა „რუსთავი 2“-ში, „მზესა“ და „პირველ სტერეოში“, გამოსცემდა ინგლისურ „ბიზნეს ვიკ“-ს. გიორგი ჭოლაძე და მისი ძმა, ლევან ჭოლაძე წილებს შპს Air Black Sea-ში ფლობენ. ლევან ჭოლაძე „საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფის“ დირექტორთა საბჭოს ხელმძღვანელი და გენდირექტორია. სააკაშვილის ხელისუფლებაში ლევან ჭოლაძეს რამდენიმე თანამდებობა ეკავა: იყო უშიშროების საბჭოს მდივანი, საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე. 2007-2008 წლებში, კონტროლის პალატის თავმჯდომარე. 2011 წლამდე კი სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილედ მუშაობდა.

სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ინიციატივით, აგრარული უნივერსიტეტის სტუდენტები რთველში მიიწვიეს

სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ინიციატივით, აგრარული უნივერსიტეტის 60-მა სტუდენტმა კახეთში, რთველში მიიღო მონაწილეობა. სტუდენტებს მეგზურობა სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, შალვა ფიფიაძემ გაუწია. აგრარული უნივერსიტეტის სტუდენტები საგარეჯოს რაიონის სოფელ ბადიაურში მცხოვრებ გოჩა აბესაძეს, ყურძნის კრეფაში დაეხმარნენ. რაც შეეხება, უშუალოდ, ღვინის წარმოებას, სტუდენტებს „ღვინის ეროვნული სააგენტოს“ ხელმძღვანელმა ლევან დავითაშვილმა, ეს პროცესი ახმეტაში მდებარე ღვინის კომპანია „ბადაგონის“ მაგალითზე უჩვენა.

„რთველი 2013“-ის დასრულებამდე, რამდენიმე კვირა დარჩა. სოფლის მეურნეობისა და სურსათის მინისტრის, შალვა ფიფიაძის განცხადებით, სამინისტრო ყველაფერს აკეთებს, რომ 2013 წლის შემოდგომა შემოსავლიანი იყოს როგორც კახელი გლეხების, ასევე — მენარმეებისთვისაც. შალვა ფიფიაძე ყურადღება იმ საკითხებზე გამახვილა, რაც „რთველი 2013“-ს გასული წლებისგან განსხვავებს. მან მენარმის დასახმარებლად ამოქმედებულ „შეღავათიანი აგროკრედიტის პროექტს“ და სუბსიდიის შეცვლილ მექანიზმზე ისაუბრა:

„კახეთის ყველა რაიონში რთველი აქტიურად მიმდინარეობს. წელს პრინციპულად შეიცვალა მიდგომები და ამ მხრივ, რამდენიმე განსხვავებაა: პირველი — შევქმენით სპეციალური საკრედიტო პროდუქტი ღვინის კომპანიებისთვის, რის გამოც, ყურძნის შესაძენად გამოყოფილი შეღავათიანი კრედიტი ხელმისაწვდომი გახდა; ასევე შეიცვალა სუბსიდიების სქემა, რადგან წელს სუბსიდია პირდაპირი

ამ ეტაპზე, რთველი საგარეჯოს და ახმეტაში მიმდინარეობს

წესით გაიცემა და არა ვაუჩერებით. სუბსიდია რქანითელზე, საფერავსა და მწვანე კახურზე გამოყვავით“.

სტუდენტები რთვლის პროცესით კმაყოფილებას ვერ მალავენ. ზოგიერთი რთველში პირველად მონაწილეობდა.

აგრარული უნივერსიტეტის სტუდენტი ელისაბედ ცისკარიშვილი:

„რთველში ჩვენი ლექტორის, თეო ურუშაძის ხელმძღვანელობით წაგვიყვანეს. საინტერესო პროცესია, პირველად ვარ რთველში და კარგი შთაბეჭდილებები დამრჩა. ეს ძალიან დამეხმარება მომავალ საქმიანობაში, რადგან მეღვინე ყურძენი და რთველი კარგად უნდა იცოდეს. სასიამოვნოა, რომ ამ პროცესის ადგილზე ნახვის საშუალება მოგვცა“.

აგრონომიული ფაკულტეტის მეორე კურსის სტუდენტი თორნიკე ტაბუნაშვილი:

„ჩვენთვის ძალიან მნიშვნელოვანია რთველში მონაწილეობა, რადგან უკეთ გავიცნობთ ჩვენს სფეროს, რაც სამომავლოდ გამოგვადგება. წარმოშობით კახელი ვარ, სიღნაღის რაიონიდან და ეს სფერო უცხო არ არის ჩემთვის. სიღნაღში, ძირითადად, რქანითელი და საფერავი მოდის და ჩვენს რაიონში რთველი უკვე დასრულდა. კარგად ვიცი, რომ ყურძნის ჩაბარებასთან დაკავშირებით პრობლემა არ ყოფილა, რადგან ღვინის ქარხნები პროდუქციას იბარებდნენ. სხვათა შორის, ტრანსპორტირების ფულსაც კომპანიები იხდიდნენ და 1 კვ. ყურძენში მევენახეს 1 ლარი უხდიდნენ“.

საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის სრული პროფესორი თეო ურუშაძე, რომელიც სტუდენტთა რთველში წასვლის პროცესის ორგანიზატორი იყო, აცხადებს, რომ მსგავსი პრაქტიკა ახალგაზრდებს საკუთარ საქმიანობაში დაეხმარება:

„სტუდენტების რთველში დასწრების ინიციატივა, უშუალოდ, სოფლის მეურნეობის სამინისტროსგან წამოვიდა.

ესენი მეორე-მესამე კურსის, აგრონომიისა და მევენახეობის ფაკულტეტების სტუდენტები არიან. მსგავსი შემთხვევა ჯერ არ ყოფილა, წელს პირველად შემოგვთავაზა სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ სტუდენტების რთველში წაყვანა, რამაც ძალიან გაგვახარა“.

სოფელ ბადიაურის მცხოვრები გოჩა აბესაძე, რომელსაც სტუდენტები ყურძნის კრეფაში დაეხმარნენ, აცხადებს, რომ წელს განსაკუთრებული მოსავალია როგორც ხარისხით, ასევე რაოდენობით:

„წელს უკვე ფასი დაედო ყურძენს და ვნახოთ, მომავალში რა იქნება. ყურძნის ფასი თუ დაეცა, ჩათვალეთ, რომ კახეთში ვენახი აღარ იქნება. ჩემთვის, ყურძნის ჩაბარება ქარხანაზე დამოკიდებული, თუ კომპანია თანახმაა, დღესვე ჩავაბარებ პროდუქტს. საგარეჯოში რთველი გვიან იწყება და ქარხნებიც წელ-წელა იხსნება. წლებიდანელი მოსავალი ხარისხიანია, ყურძნის შაქრიანობა მაღალია. შესაბამისად, ფასსაც კარგად გვიხდიან და ჩვენც კმაყოფილები ვართ, რადგან მუშაობდ ღირდა. რაც შეეხება სტუდენტების აქ ყოფნას, მათ ჩამოსვლას მივესალმები. მართალია, მცირე ხნით, მაგრამ ისინი მაინც შრომობენ. მიმანია, რომ აგრარული უნივერსიტეტის სტუდენტებმა შრომაზე უნდა იცოდნენ და სწავლაც“.

ღვინის კომპანია „ბადაგონი“, ყურძნის გადამამუშავების თანამედროვე ტექნოლოგიებს იყენებს. სწორედ ეს კომპანია დაათვალიერებინა ღვინის ეროვნული სააგენტოს ხელმძღვანელმა ლევან დავითაშვილმა სტუდენტებს და ყურძნის მიღება-გადამამუშავების პროცესსაც დაასწრო. ლევან დავითაშვილის განცხადებით, სტუდენტების წახალისების თვალსაზრისით, „ღვინის ეროვნულ სააგენტოს“ საინტერესო ინიციატივები აქვს:

„აგრარული უნივერსიტეტის სტუდენტების ნაწილი მევენახეობის ფაკულტეტზე სწავლობს. უნივერსიტეტმა

მევენახეობა-მეღვინეობა, როგორც ცალკე სპეციალობა, უკვე აღადგინა, რასაც მივესალმებით და მაქსიმალურად ვეცდებით, ხელი შევუწყობთ ახალგაზრდებს. ფაქტია, რომ ადრეკვატური კადრების გარეშე, ინდუსტრიის წარმატება წარმოუდგენელია. სააგენტო აუცილებლად დაეხმარება მონიწივე სტუდენტებს, რათა ვენახებსა და ღვინის საწარმოებში პრაქტიკა გაიარონ. მეტიც, გაცვლითი პროგრამების საშუალებით, ყველაზე წარმატებულ სტუდენტებს ხელს შევუწყობთ, რომ საზღვარგარეთ ისწავლონ“.

რაც შეეხება უშუალოდ რთველს, ლევან დავითაშვილი ამბობს, რომ ეს პროცესი დასასრულისკენ მიდის. მისი თქმით, 80 კომპანია, რომელიც რთველში ოფიციალურადაა ჩართული და რეგისტრაცია გავლილი აქვს, ყურძენს უპრობლემოდ იბარებს. ლევან დავითაშვილის განცხადებით, პიკი 12 სექტემბერს დაფიქსირდა, რადგან დღე-ღამის განმავლობაში, 4 600 ტონა ყურძენი გადამამუშავდა. ამ ეტაპზე, რთველი ყველაზე აქტიურად საგარეჯოსა და ახმეტის რაიონებში მიმდინარეობს.

ახმეტის რაიონში მდებარე ღვინის გადამამუშავებელი საწარმოს წარმომადგენელი, რამაზ აივაზაშვილი აცხადებს, რომ ყურძენი არა მარტო ახმეტის რაიონიდან, არამედ წინანდალის, ვახისუბნის, ქინძმარაულის, მუკუზანისა და მანავის ზონებიდანაც ჩაიბარეს:

„ახმეტის რაიონში საუკეთესო ყურძენია, მართალია, პროდუქციას გლეხებისგან ვიბარებთ, მაგრამ საკუთარი ვენახებიც გვაქვს. ახლა მხოლოდ რქანითელი და კახური მწვანეა დარჩენილი, რასაც ახლო რაიონებიდან ვიბარებთ. სახელმწიფო პროგრამების საშუალებით, ყურძნის გადამამუშავება გავზარდეთ. შარშან თუ 1 800 ტონა მივიღეთ, წელს 4 500 ტონა გადავამუშავეთ. „საფერავის“ ჩაბარება 1 ლარიდან დავიწყეთ, მაგრამ ახლა 1 კვ საფერავს 1.80 ლარად ვიბარებთ, 1 კვ რქანითელის ფასი კი 1 ლარია. დღეს, საუკეთესო შედეგი საგარეჯოს რაიონს აქვს, რადგან ყველაზე ძვირად მათი ყურძენი ჩაიბარეთ, 1 კილოგრამში 1.80 ლარი გადავიხადეთ“.

რთველთან დაკავშირებით გამოწვეულ რიგებსა და პატარ-პატარა შეფერხებებს, სოფლის მეურნეობის საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტამენტი გამოეხმაურა. მათი ინფორმაციით, რთვლის მიზანია, თანაბარ პირობებში ჩადგეს როგორც გლეხი, ასევე მენარმე. ღვინის ქარხნის მეპატრონეს, რომელსაც უნდა, ხარისხიანი ყურძენი ჩაიბაროს, სახელმწიფო გვერდით დაუდგება:

„არ გვინდა, შარშანდელი მანკიერი გამოცდილება გავიზიაროთ და გლეხმა დაუმნიფებელი ყურძენი მოიტანოს. ასე იმიტომ ხდებოდა, რომ რთვლის ზუსტ ვადებს არ აცხადებდნენ. ადგილობრივი რწმუნებულები, ჩვენი რაიონული ორგანიზაციის წარმომადგენლები, მევენახეებს ამ ვადების შესახებ აფრთხილებენ. მონიტორინგის ჯგუფები კი 24-საათიან რეჟიმში მუშაობენ და ამონებენ, ყურძენი კონდიციამდეა მისული, თუ არა. ყურძნის შაქრიანობა 21-23%-ის ფარგლებში უნდა იყოს, რომ ქარხნებმა ჩაიბარონ. ვრცელდება დეზინფორმაცია, რომ სეტყვამ მოსალოდნელი, რათა მოსახლეობამ მოსავალი უცებ დაკრიფოს. ამის შემდეგ საწარმოებს აწყდებიან და რიგებსაც ეს განაპირობებს. წელს ყურძნის უხვი მოსავალი დაფიქსირდა და შესაბამისად, რიგებს ესეც იწვევს. ჩვენ გლეხებს რეკომენდაციებს ვაძლევთ, რომ არდესაც რიგებიან ყურძენი დაუმნიფებელი, მოსავალი არ დაკრიფონ, მაგრამ არის შემთხვევები, როდესაც ისინი ჩვენს რეკომენდაციებს არ ითვალისწინებენ“, — აცხადებენ სოფლის მეურნეობის სამინისტროში.

მაია მიშელაძე

ლაზა ცანიშვილი

2013 წლის 13 აპრილს არასამთავრობო ორგანიზაციების: „უფლებადამცველთა გაერთიანების“, „სახალხო დარბაზისა“ და „ერთსულოვნების“ წარმომადგენლებმა ჩაატარეს ბრიფინგი, სადაც ჩემს მიერ შესწავლილი „მართლმადიდებელთა უფლებადარღვევის ფაქტების“ კვლევის პრეზენტაცია გაიმართა, თუმცა დღემდე მძლავრობენ და გავლენას ახდენენ რა ფსევდო-ლიბერალები მასმედიის საშუალებებზე, აღნიშნულ ბრიფინგზე ორი ტელეკომპანიის (ტელეკომპანია „კავკასია“ და ტელეკომპანია „იმედი“) გარდა, არავინ მოვიდა. მიუხედავად იმისა, რომ ტელევიდემა სიუჟეტი ჩაწერა, არც ერთ საინფორმაციო გამოშვებაში აღნიშნული ბრიფინგი არ გაუშუქებია.

2013 წლის 17 მაისს ჰომოფობიის წინააღმდეგ დანესებული დღის აღსანიშნავად სექსუალურ უმცირესობათა უფლებადამცველმა ორგანიზაციებმა განიზრახეს, მოეწყოთ აქცია-ფლეშმობი, რამაც საზოგადოებაში სერიოზული დაძაბულობა წარმოშვა და დიდი პროტესტი გამოითქვა, რადგან აღნიშნული აქცია ჰომოსექსუალიზმის პროპაგანდად იქნა მიჩნეული. უკიდურესად დაძაბული ვითარების გამო, საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის საპატრიარქოს პრესსამსახურის მიერ გავრცელდა პატრიარქის წერილობითი თხოვნა, რომ არ ჩატარებულყო დაგეგმილი აქცია, რათა მონინალმდეგე მხარეებს შორის არ მომხდარიყო სერიოზული დაპირისპირება. ამასთან, მართლმადიდებელი ეკლესიისა და საქართველოს მოსახლეობის უმრავლესობისთვის მიუღებელი იყო და ყოველთვის იქნება არატრადიციული სექსუალური ორიენტაციის პროპაგანდა (და არა თავად „ელგებეტე“ ადამიანები). სამწუხაროდ, ამ დღეს აქციის ორგანიზატორებმა გადაწყვეტილება არ შეცვალეს და მონინალმდეგე მხარეთა შორის მოხდა არა მხოლოდ სიტყვიერი, არამედ ფიზიკური დაპირისპირებაც, ხალხმა პოლიციის კორდონის გარღვევაც

რატომ არავინ იხავს საქართველოში მართლმადიდებელთა უფლებებს

2013 წელს მომხდარი ფაქტები და ახადიბი

საზოგადოებაში აგრესია დაბადა 2012-13 წლებში გამართულმა აქციებმა, რადგან ისინი პირდაპირ შეიცავდა პროპაგანდას და იმართებოდა საჯარო სკოლების სიახლოვეს. რეალურად კი, გამოდის, რომ ამ „ელგებეტე“ უფლებადამცველმა ორგანიზაციებმა ყველაზე მეტად დაარღვიეს თავიანთ დაცვის ქვეშ მყოფთა უფლებები და ვინ უნყის, რა პირადი ინტერესებით განირჩეს და მსხვერპლად გამოიყენეს სექსუალური უმცირესობები, რაზეც მონიშნა მომდევნო დღეებში საზოგადოების მხრიდან მათი დევნა და ფიზიკური შეურაცხყოფა (თუ ეს ინფორმაცია შეეფერება სინამდვილეს და არ წარმოადგენს „ელგებეტე“ აქციის ინსცენირების გაგრძელებას).

კოს-პატრიარქი, სიმშვიდისკენ მოუწოდა, დალოცა და აღნიშნა, რომ ყველანაირი აღმსარებლობის ადამიანს უნდა შეეძლოს, თავისუფლად ლოცვა და, სამომავლოდ რაიმე პრობლემის შექმნის შემთხვევაში, თავად ალუთქვა თანადგომა.

2013 წლის 24 ივლისს დავით გარეჯის ლავრაში, ბერთუბანში, სადაც 2012 წელს აზერბაიჯანულმა მხარემ საზღვარი თვითნებურად გადმონია, აზერბაიჯანულმა მესაზღვრეებმა საქართველოს მხრიდან ოთხი მომლოცველი დააკავა და ერ-

შეძლო, თუმცა ამ შეხლა-შემოხლის დროს „ელგებეტე“ ორგანიზაციითა წარმომადგენლები არ დაშავებულან, რადგან პოლიციამ ეფექტურად მოახდინა მათი დაცვა და ესკალაციის ადგილიდან მათი ევაკუაცია. ჩნდება ლოგიკური კითხვა: როგორ აღმოჩნდნენ „მონინალმდეგე გუნდში“ ათეულობით დაშავებული. რა თქმა უნდა, ისინი საკუთარ თავს არ გალახავდნენ. როგორც მართლმადიდებელი ეკლესიის ქორეპისკოპოსმა იაკობმა ბრძანა, მათ სანდო წყაროდან აქვთ ინფორმაცია, რომ გარკვეული ძალები აღნიშნულ აქციაზე გეგმავდნენ დიდ პროვოკაციებს; მათ შორის, დაგეგმილი იყო სისხლისღვრა. მეუფე იაკობის თქმით, აქციაზე გამოჩნდნენ ნიღბიანი ადამიანებიც, რომლებიც ხელკეტებით იყვნენ შეიარაღებულნი, ეს ფაქტი ძალზედ ბევრმა თვითმხილველმა დააფიქსირა; და რომ არა სასულიერო პირთა დიდი აქტივობა, რომლებმაც წარმოუდგენელი დახმარება გაუწიეს პოლიციას დაძაბულობის განმუხტვაში (მათი უშუალო მონაწილეობით განეიტრალდა რამოდენიმე ცხელი კერა), გარდაუვალი იყო არა მხოლოდ ფიზიკური შეხლა-შემოხლა, არამედ დიდი ალბათობით — მსხვერპლიც. ფსევდოლიბერალთა გავლენის ქვეშ მყოფმა ტელეკომპანიითა უმრავლესობამ სასულიერო პირთა ამგვარ პოზიტიურ როლზე დუმილი არჩია და მხოლოდ ის კადრები გაუშვა, სადაც ერთი სასულიერო პირი პატარა ხის სკამით გარბის, მეორე — იგინება, თუმცა პირველმა მოძღვარმა განაცხადა, რომ იგი ახალი ნაოპერაციები იყო და ტაბუტურეტიც ამიტომ სჭირდებოდა; არც მეორე მღვდლის გინება ნიშნავს ვინმესთან ფიზიკურ დაპირისპირებას, მით უმეტეს, მანაც განაცხადა, გინება კადრებზე შემდეგ არის დადებული, ეს ხმა ჩემი არ არისო. უდავოა, რომ სასულიერო პირის მსგავს შემთხვევებში დიდი თავშეკავება მართებს, მაგრამ სამწუხაროა, რომ მედია ტენდენციურად მხოლოდ ამ ორი სასულიერო პირის მოქმედების გაშუქებით შემოიფარგლა და არაფერი თქვა დანარჩენთა დამსახურებაზე.

ამდენად, დაუშვებელია, ხელისუფლებამ გაასამართლოს მხოლოდ ზემოხსენებული სასულიერო პირები და პასუხი არ მოსთხოვოს გაურკვეველი ინტერესებით მოქმედ „ელგებეტე“ აქციის ორგანიზატორებს. მსგავსი ტენდენციურობა საზოგადოებაში გააღრმავებს დაპირისპირებასა და აგრესიას. ხელისუფლებამ უნდა იზრუნოს უმრავლესობის ინტერესებზე და გამოიხატოს ოქროს შუალედი ისე, რომ არ შეილახოს არც უმცირესობისა და არც უმრავლესობის უფლებები, რადგან ერთი მხარის ხარჯზე დაუშვებელია მეორის დაჩაგვრა. სწორედ ამგვარი ბალანსი წარმოადგენს რომელიმე მხარე არ უნდა ჩააყენოს ისეთ მდგომარეობაში, რომ მისთვის თავდაცვის საშუალება და ერთადერთი გამოსავალი მხოლოდ ფიზიკური დაპირისპირება გახდეს.

თი დღე-ღამე დაპატიმრებული ჰყავდა. მოტივი — საზღვრის დარღვევა. ამ ტერიტორიაზე ჩვენს ქვეყნის წარმომადგენელთა არმეშვების გამო, დროთა განმავლობაში ნადგურდება უძველესი უნიკალური ფრესკები.

რელიგიური ნიშნით მორიგი დაპირისპირება 2013 წლის 10 აგვისტოს ყვარლის მუნიციპალიტეტში, სოფელ თივში, აღმსარებლობით მუსლიმ ეთნიკურ დაღესტნელებსა და აჭარადან ჩასახლებულ ქრისტიან ეკომიგრანტებს შორის მოხდა. აჭარელების თქმით, დაღესტნელები მათ ავიწროებენ და არ აძლევენ ჯვრის აღმართვის, სოფლის სახელწოდების მიმანიშნებელი ტრაფარეტის დადგმისა და ღორების მოშენების უფლებას, რის გამოც ეკომიგრანტები უყურადღებოებაში ადანაშაულებენ ადგილობრივ ხელისუფლებასა და სამართალდამცავებს. დაღესტნელები დაპირისპირებას უარყოფენ, მაგრამ, გარკვეულ საკითხებში, თანახმოების არსებობას ადასტურებენ. მათ მერეთისთვის ადგილიც აქვთ გამოყოფილი, რომლის აშენებასაც უახლოეს მომავალში გეგმავენ. სამწუხაროა, რომ როდესაც მუსლიმებს შეექმნათ პრობლემები სოფ. ნიგვზიანში, ნინწყაროსა და სამთაწყაროში, მხოლოდ მაშინ აღმოფოთდა სახალხო დამცველის აპარატიცა და უფლებადამცველებიც; ტელეკომპანიებმა ამ თემებს გადაცემებიც კი მიუძღვნეს, ხოლო სოფელ თივში მომხდარ რელიგიურ დაპირისპირებაზე არავინ დაინტერესებულა, შეიძლება ითქვას, რომ ამ ფაქტის ტოტალური იგნორირებაც მოხდა... მიზეზი კი ის გახლავთ, რომ უფლებების შელახვა ეხებოდა ქრისტიანებს და „უფლებადამცველები“ გრანტებსაც ვერ მიიღებდნენ.

2013 წლის 26 აგვისტოს ახალციხეში, ადიგენის მუნიციპალიტეტის სოფელ ჭქლაში, ხელისუფლებისა და სამართალდამცველი ორგანოების მიერ დაშლილ იქნა ადგილობრივი მუსლიმი მოსახლეობის მიერ მეჩეთთან ჩუმად, ერთ ღამეში უკანონოდ აგებული მინარეთი. ამ ფაქტს მოჰყვა საპროტესტო აქციები, როგორც მუსლიმ, ასევე ქრისტიანთა მხრიდან. პირველნი გმობდნენ მინარეთის დაშლას; მეორენი კი — თანასოფელელთაგან მინარეთის დაუკითხავად აგებას. მუსლიმთა აქცია გამოირჩეოდა მომეტებული აგრესიით, ზოგიერთმა პოლიციასაც გაუწია ფიზიკური წინააღმდეგობა, რაც კანონის დარღვევაა და ამის გამო რამოდენიმე მოქალაქე დაისაჯა კიდევ.

ასევე სამწუხაროა, რომ არ გამოიძიეს, ვინ გეგმავდა პროვოკაციებს, სისხლისღვრას, ვინ იყვნენ ის ნიღბიანი და ხელკეტებიანი ადამიანები? ან რატომ არ შეეხო გამოიძიება და არ მოეთხოვა პასუხი „ელგებეტე“ ორგანიზაციებს იმის გამო, რომ საზოგადოებაში კონფლიქტი გამოიწვიეს და ხელოვნურად შექმნეს დიდი სიტყვიერი და ფიზიკური დაპირისპირების ფონი? ხომ არ აწყობდათ მსგავსი რამ გრანტების მოპოვების მიზნით?

ერთი რამ ცხადია, საქართველოში არიან ძალები, რომლებიც ყველაფერს აკეთებენ იმისათვის, რომ მართლმადიდებელ ეკლესიასა და ჩვენი ქვეყნის მოსახლეობის უმრავლესობას მსოფლიო უფლებადამცველი ორგანიზაციებისა და საზოგადოების წინაშე ტოტალურად გაუტყდეს სახელი. როგორც ჩანს, მსგავსი რამ ფსევდოლიბერალებსა და ნაციონალებს კარგად უწყაურებთ პოლიტიკურ და ფინანსურ მდგომარეობას. ამის თქმის საფუძველს კი ისიც გვაძლევს, რომ ზემოხსენებულ აქციაზე ნიღბიანი და ხელკეტებიანი ადამიანების გამოჩენა სწორედ ნაციონალების აპრობირებული ხელნერაა. მსგავსი პროვოკაციული აქცია კი ახალი ხელისუფლებისა და პრემიერ-მინისტრ ივანიშვილის წინააღმდეგ მიმართულ საბოტაჟად რომ მივიჩნიოთ, არც ეს იქნებოდა საღ აზრს მოკლებული.

2013 წლის 24-31 მაისს, დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის სოფელ სამთაწყაროში, რელიგიურ ნიადაგზე დაპირისპირება მოხდა მართლმადიდებლებსა და მუსლიმებს შორის. სცენარი სოფელ ნიგვზიანსა და ნინწყაროს მსგავსად განვითარდა. გაურკვეველი პირები მივიდნენ მუსლიმებთან და მათზე ზემოქმედებდნენ, რომ მოეთხოვათ მეჩეთის აშენება. შემდეგ, როგორც ჩანს, მართლმადიდებლებთანაც ვილაცამ ჩათესა დაპირისპირების თესლი და კონფლიქტიც შედგა, თუმცა შემდგომ, გონს მოსული ადგილობრივი მოსახლეობა აღნიშნავდა, რომ რეალურად, მათ შორის დაპირისპირება არ არსებობს და კონფლიქტი გაურკვეველ პირთა მიერ ხელოვნურად იყო დაგეგმილი. მნიშვნელოვანია, რომ ერთ-ერთი ტელეკომპანიის ეთერით გამოსვლისას მუსლიმთა ლიდერმაც ანალოგიურად შეაფასა სამთაწყაროში განვითარებული მოვლენები. ორივე რელიგიის წარმომადგენლებს შეხვდა საქართველოს კათოლი-

Forbes-ში გამოქვეყნებული სტატიის ავტორი კატია სოლდაკი აღნიშნავს, რომ საქართველოს პრეზიდენტი ნიუ-იორკში, გაერო-ს გენერალურ ასამბლეაზე, მგზნებარე, ანტირუსული სიტყვით წარსდგა.

„მან განაცხადა, რომ რუსეთის ინტერესებში არ შედის ძლიერი, მშვიდობიანი მეზობლების ყოლა. მათი დამოუკიდებლობის ზრდასთან ერთად, მცირდება პუტინის ევრაზიულ კავშირში მათი განევრინების შანსი“, — ციტირებს კატია სოლდაკი პრეზიდენტის გამოსვლიდან ამონარიდს და აღნიშნავს, რომ გაერო-ს ასამბლეაზე ეს საქართველოს პრეზიდენტის ბოლო გამოსვლა იყო, რამდენადაც ოქტომბერში მისი ვადა იწურება. კატია სოლდაკი წერს, რომ პრეზიდენტის ეს გამოსვლა ასევე მიმართული იყო საქართველოს ამჟამინდელი მთავრობის კენ, რომელსაც ქვეყნის უმდიდრესი ადამიანი ბიძინა ივანიშვილი ხელმძღვანელობს.

„ივანიშვილი, რომელმაც ქონება ძირითადად რუსეთში, საბანკო საქმიანობითა და ლითონების ვაჭრობით დააგროვა, საქართველოს ძველამოსილი სლავი მეზობლის მიმართ დიპლომატიური მიდგომითაა ცნობილი“, — წერს ჟურნალისტი და განმარტავს, სააკაშვილის საპრეზიდენტო ვადა იმ დროს იწურება, როცა საქართველო პოლიტიკური გაურკვეველობისა და ეკონომიკური არასტაბილურობის ფაზაში შედის. მისივე თქმით, უკანასკნელი ათწლეულის განმავლობაში მიღწეული პროგრესის შემდეგ, ამ მხრივ მკვეთრი უკუსვლა დაიწყო. 2003 წელს, მშვიდობიანად დასრულებულ „ვარდების რევოლუციას“ სააკაშვილის გაპრეზიდენტება მოჰყვა, რის შემდეგაც საქართველოში გაუმჯობესდა ინფრასტრუქტურა, მოხდა ქალაქების მოდერნიზაცია, საქართველო საცხოვრებლად უსაფრთხო და კომფორტული ადგილი გახდა. მისივე თქმით, ქვეყანა, რომელიც მდიდარია სანახაობრივი ადგილებით — კავკასიის მთებით, შავი ზღვით, ღვინის ტურებით, უძველესი ეკლესიებით — მსოფლიოს ყველა კუთხიდან იზიდავს ტურისტებს. კატია სოლდაკი ხაზს უსვამს, რომ სააკაშვილის

Forbes: „საქართველოს პოლიტიკაა ქვეყნის ეკონომიკას ფახეზი ესროლა“

მთავრობა ცნობილი გახდა კორუფციისა და ბიუროკრატის წინააღმდეგ ბრძოლაში მიღწეული წარმატებით.

„თუმცა, დიდი ეკონომიკური იმედები, რომელიც პრეზიდენტს ჰქონდა, არ ხორციელდება. წლებულს საქართველოს ეკონომიკა შენედა, რამდენადაც ივანიშვილის კოალიცია „ქართული ოცნების“ საპარლამენტო არჩევნებში გამარჯვების შემდეგ უცხოურმა კაპიტალმა იკლო. ფრუსტრაცია და კლება ყველა ინდუსტრიას შეეხო, დაწყებული მშენებლობიდან, დამთავრებული საბანკო სექტორით. 2013 წელს პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების პროგნოზი დაახლოებით, ერთი მილიარდი დოლარით შემცირდა, მთლიანი შიდაპროდუქტის ზრდა კი 2013 წლის მეორე კვარტალში 1,4%-მდე შეჩერდა, როცა შარშან ეს მაჩვენებელი 8,2% იყო“, — წერს სტატიის ავტორი და დასძენს, რომ, შესაძლოა, ვინაშე ეკონომიკური კლება პოლიტიკურ ცვლილებებს დააბრალოს, თუმცა მომხდარი რამდენიმე მიზეზს უკავშირდება.

კატია სოლდაკი ციტირებს კოლუმბიის უნივერსიტეტის მკვლევარის კავკასიის საკითხებში, ლინკოლნ მიტჩელის კომენტარს, რომელიც აცხადებს, რომ წინა ხელისუფლებამ ეკონომიკის შენებას ძირითადად ფულის სესხებითა და უცხო-

ური დახმარებების ხარჯზე მიაღწია, რეალურად არ ყოფილა ეკონომიკის მდგრადი ზრდა. „ხელისუფლებაში ყველა წესს ეკონომიკაზე, მაგრამ რეალურად არ იცინა, როგორ უნდა მოიქცნენ“, — ჟურნალისტი ლინკოლნ მიტჩელის სიტყვებს.

როგორც სტატიის ავტორი წერს, ზოგიერთი მიიჩნევს, რომ ივანიშვილის მთავრობას ნაწილობრივ მაინც აკისრია პასუხისმგებლობა იმაზე, რაც დღეს ხდება და ამტკიცებს, რომ ახალ მთავრობას არ შეუთავაზებია ეკონომიკური განვითარების მკაფიო სტრატეგია.

„ივანიშვილის ხელისუფლებაში მოსვლის შემდეგ, საქართველომ რუსეთთან ვაჭრობის აღდგენის მიზნით, გარკვეული დიპლომატიური ურთიერთობები აღადგინა კრემლთან. საქართველოში შექმნილ დღევანდელ გაურკვეველობას ვერც ივანიშვილის განცხადება ნაეხმარა, როცა მან განაცხადა, რომ ოქტომბრის საპრეზიდენტო არჩევნების შემდეგ თანამდებობას დატოვებს“, — წერს კატია სოლდაკი.

პოლიტოლოგი ვია ნოდია კი მასთან საუბარში აცხადებს, რომ ივანიშვილი მაშინ ტოვებს თანამდებობას, როცა არაფერი დასრულებულა. ივანიშვილს ბიზნესმენის მენტალიტეტი აქვს, რომელმაც კომპანია, სახელად საქართველო შეიძინა.

თავისუფალი ტრიბუნა

რაგომ არაინი იხაპს საქართველოში მართლმადიდებელთა უფლებებს

მე-10 გვერდიდან

ხელისუფლებამ მინარეთის დაშლის მიზეზად, უკანონო მშენებლობის გარდა, განმარტავს ასაღმარებელი დარღვევები დასახელება. ომბუდსმენი აცხადებს, რომ ხელისუფლების მოქმედება მინარეთთან დაკავშირებით შეიცავდა სამართლებრივ საფუძვლებს, მაგრამ ეს საქმე მშვიდობიანი ფორმით უნდა გადაწყვეტილიყო, რაზეც შეუძლებელია არ დავეთანხმეთ ბატონ ნანუაშვილს. ბოლო ათი წლის მანძილზე ეს გახლავთ პირველი შემთხვევა, როდესაც სახალხო დამცველი ვითარებას ობიექტურად აფასებს და ყველაფერში მხოლოდ მართლმადიდებლები არ გამოიყვანს დამნაშავედ.

საკაშვილის ხელისუფლების დროს აშენდა ათეულობით უკანონო არამართლმადიდებლური რელიგიური ნაგებობა, რაზეც თვალს ხუჭავდა მაშინდელი ხელისუფლება. მოსახლეობა კი, რომელიც ამ უკანონობას აპროტესტებდა, უფლებადამცველთა მხრიდან არატოლერანტულად ცხადდებოდა. 2007 წელს აჭარაში, ბათუმში, ფორიის მთაზე, დაიწყო ნახევრადაშენებული ტაძარი მიზეზად მშენებლობის უკანონობა დასახელება, ამაზე არც ერთ უფლებადამცველს პროტესტი არ გამოუთქვამს. სოფელ ქელაში კი მყისიერად დაიწყო „უფლებადამცველები“ და მინარეთის დაშლა ისლამოფობიად შერაცხეს. მსგავსი დემოკრატიის ქადაგება დასავლურ ღირებულებებს აყენებს ჩრდილო და დასავლეთში, დემოკრატიად ჩაითვალოს უკანონო რელიგიური ნაგებობის აღმართვა, რომელი აღმსარებლობის კუთვნილებაც არ უნდა იყოს იგი. არც ერთი რელიგია არ უნდა იყოს უკანონობის ინდულგენცია, როგორც ჩანს, ფსევდოლიბერალ უფლებადამცველთა გაგებით, უნესრიგობა, სახელმწიფოს უპატივცემულობა და დემოკრატია ივანიშვილის ობიექტური დამოკიდებულება პრემიერ-მინისტრ ივანიშვილის ობიექტური დამოკიდებულება მსგავსი საკითხებისადმი, როცა რელიგიურ დაპირისპირებათა შემთხვევებში ობიექტურად აფიქსირებენ ორივე მხარის შეცდომებს და ტენდენციურად მხოლოდ ერთი მხარე არ ცხადდება ტოტალურ დამნაშავედ.

დაისვა საკითხი, მინარეთების მშენებლობასთან დაკავშირებით, შევიცარიის მაგალითით გამოკითხულ იქნას მოსახლეობის პოზიცია. აქ შეიძლება გავიხსენოთ გერმანიის შემთხვევა 2010 წელს — ქალაქ კიოლნში, თურქეთის დაფინანსებითა და ყოველგვარი კანონის დაცვით შენდებოდა მეჩეთი, რასთან დაკავშირებითაც არამუსლიმმა მოსახლეობამ დაიწყო საპროტესტო აქციები. ხელისუფლებამ აქციის მონაწილეთა მოთხოვნა გაიზიარა და მეჩეთის მშენებლობა აღარ დაუშვა. ეს ფაქტი არავის შეურაცხავს არადემოკრატიულ ან არატოლერანტულ მოვლენად, საქართველოსგან განსხვავებით, სადაც არათუ კანონიერი, არამედ უკანონო მშენებლობის აკრძალვაც „შეუწყნარებლობად“ ითვლება.

ხელისუფლების აზრით, ქელაში, ნიგვზიანის, ნინწყაროსა და სამთაყაროს მსგავსად, დაძაბულობის ესკალაცია ხელოვნურად იქნა გამოწვეული ნაციონალისტების მიერ, რათა საპრეზიდენტო არჩევნების წინ საგრძნობლად დაეცეს ივანიშვილის ხელისუფლების რეიტინგი და შეეღებოთ საერთაშორისო ავტორიტეტი. გაურკვეველ პირთა მიერ მიზანმიმართულად, პროცესების ხელოვნურად დაძაბვაზე საუბრობს სოფელ ქელას ადგილობრივი მოსახლეობაც. ასევე მუსირებს აზრი იმის შესახებ, რომ ამ ყველაფრის უკან დგას თურქული ძალები და ფინანსები, რომელთაც საქართველოს გარკვეულ კუთხეთა ისლამიზაცია აქვთ განზრახული.

რამდენიმე თვის წინ თურქეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა დავიდ ოდლუმ დაუფარავად გამოხატა ინტერესი საქართველოს კონკრეტული რაიონების მიმართ და განაცხადა, რომ ისინი ისტორიულად მათ ეკუთვნით და მიზანს მალე მიაღწევენ. ამ კონტექსტში ჯდება 2013 წლის ზაფხულში აგორებული სკანდალი თბილისში, იაშვილის სახელობის კლინიკაში, სადაც მფლობელმა საავადმყოფო თურქ ინვესტორზე გაყიდა. ახალმა მენეჯერმა, რომელიც აღმსარებლობით მუსლიმია, საავადმყოფოს კედლებიდან ჩამოახსნევინა ხატები, სადაც ქრისტიანი ავადმყოფები მიდიოდნენ ხოლმე სალოცავად, ხოლო მომსახურე პერსონალს აუკრძალა ჯვრის ტარება; ზოგიერთ მათგანს კი ხელფასის მომატების სანაცვლოდ, სექსუალური ურთიერთობაც შესთავაზა. საავადმყოფოს პერსონალის საპროტესტო აქციის შემდეგ საქმეში ჯანდაცვის სამინისტრო ჩაერთო და დღეისათვის საუბარია იმაზე, რომ კლინიკა სახელმწიფოს დაუბრუნდეს, ხოლო საქმეს სწავლობს სამინისტროს გენინსპექცია... სხვათა შორის, არც ამის შესახებ დაუფიქსირებიათ სამართალდამცავებსა და ომბუდსმენს საკუთარი პოზიცია.

„ივანიშვილის ნასვლა იმაზე მეტ დარტყმას მიაყენებს ქართულ პოლიტიკასა და ეკონომიკას, ვიდრე საპრეზიდენტო არჩევნები, რადგან საქართველოს პრემიერ-მინისტრი პრეზიდენტზე დიდ როლს თამაშობს. აშშ-სა და ევროპისთვის საქართველო პოსტსაბჭოთა სივრცეში წარმატებული დემოკრატიული რეფორმების მაგალითი იყო, თუმცა ბევრი ქართველისთვის სააკაშვილის მეთოდები არადემოკრატიული იყო, რადგან მისი ავტორიტარული ხელისუფლების დროს ათასობით ადამიანს აპატიმრებდნენ კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლისა და გამჭვირვებლობის შექმნის მიზნის მცდელობით. თუმცა, კორუფცია მაღალ ეშელონებში ყვაოდა“, — წერს კატია სოლდაკი.

სტატიის ავტორი ასევე ციტირებს შვედი ეკონომისტის ანდერს ასლუნდის სიტყვებს, რომელმაც განაცხადა, რომ საქართველოს წინა ხელისუფლებამ ბევრი გააკეთა ქვეყნის ეკონომიკის გაუმჯობესებისთვის და საინვესტიციო გარემოს შექმნისთვის, რასაც მასობრივი გაუმჯობესება მოჰყვა.

„დღესდღეობით, ივანიშვილის გუნდი ეკონომიკაზე მეტად, აქტიურად სხვა საკითხებს მიიჩნევს — ისინი სახელმწიფო ინსტიტუტების დეპოლიტიზირებასა და წინა ხელისუფლების გაკრიტიკებით არიან დაკავებული, თუმცა, სააკაშვილისა და ივანიშვილის მომხრეებიც თანხმდებიან, რომ წინა ხელისუფლებამ უფლებამოსილებას გადააჭარბა“, — აღნიშნავს კატია სოლდაკი და წერს, რომ საქართველოს პრემიერ-მინისტრი არ აპირებს რუსეთის ბოროტი განზრახვების მხარდაჭერას. იგი დაინტერესებულია საქართველოს ნატო-ში გაწევრიანებით, რაც კრემლის შემფოთებას იწვევს, რომელიც აგრძელებს საქართველოს ტერიტორიების ზეწოლას. ლინკოლნ მიტჩელის აზრით კი, ივანიშვილის ნასვლამ, შესაძლოა, მომავალი ეკონომიკური სიტუაციის დესტაბილიზაცია და საქართველოს პრობლემების გაღრმავება გამოიწვიოს. თუმცა, მისივე თქმით, მაშინ, როცა მისი გადადგომა სარგებელს არ მოუტანს ქართულ ფინანსებს, შესაძლოა, ეს ქართულ დემოკრატიას ნაადგეს.

„ორი ვარიანტიდან ერთი მოხდება — ან ყველაფერი ჩამოიშლება, ან ყველაფერი ერთი დიდი, ქარიზმატული ლიდერის პოლიტიკის მიღმა გადაინაცვლებს. ივანიშვილის გარეშე კოალიცია, რომელიც ექვსი განსხვავებული პოლიტიკური პარტიისგან შედგება, შესაძლოა, დაიშალოს. ეს კი პარლამენტში რეალურ დებატებამდე და მეტი აზრის გამოთქამდე მიგვიყვანს, რაც დემოკრატიისკენ წინ გადადგმული რეალური ნაბიჯი იქნება“, — აცხადებს ლინკოლნ მიტჩელი.

აღვილი

სტანდარტი

რთული

ექსპერტი

		9	8	6				
1		4				3		
		5	7					
4		1			9			
	7	6			5	1		
		8			3		4	
				9	4			
	2			6			1	
8		5	1					

		6		5	4			
2			4					8
	8		2				6	
		7	1				5	
				7				
	3			2	8			
	1			3		9		
6			9					7
		4	5		2			

			7		1			
	1	9		6			3	2
		2	5	1				4
			6			3	2	
				4				
	6	8			3			
4			5	1	2			
3	7			2		6	8	
		5		3				

6		8						1
	5			3	1			6
4								
			3				7	8
	6	1		8		4	2	
9	8			6				
								1
	7		2	5			4	
4						2		5

მწვანე ჩაი კასებს აჭკვიანებს?

სწავლულებმა დაადგინეს, რომ მწვანე ჩაი მამაკაცის გონებრივ შესაძლებლობებს აუმჯობესებს. კვლევის შედეგად, სადაც ძლიერი სქესის 12 წარმომადგენელს დღეში 2 ფინჯან მწვანე ჩაის ასმევდნენ, აღმოჩნდა, შედეგად მონაწილეებს გაუმჯობესდათ მეხსიერება. მწვანე ჩაი სასარგებლოა მშვენიერი სქესის წარმომადგენლებისთვისაც — მკვლევარებმა დაადგინეს, რომ ეს სასმელი, ლიმონითა და თაფლით, ხელს უწყობს მკერდის ზრდას.

კაცის გულისკენ გზა კუჭზე რომ გადის, უდავოა. ამერიკელ ჟურნალისტს, სტეფანი სმიტს მისი შეყვარებული მხოლოდ 300 სენდვიჩის მომზადების შემდეგ მოიყვანს ცოლად — ასეთია საქმროს ულტიმატუმი და სტეფანისაც სხვა რა დარჩენია, საყვარელ მამაკაცს ყოველდღე სენდვიჩებს უმზადებს და საოცნებო ქორწილს მხოლოდ 124 ბუტერბროდის მომზადება აშორებს. ერთმანეთი რესტორანში გავიცანით, მერე პაემანზე სადღიო თავად მოამზადა და მივხვდი, რომ საკვები მისთვის უმნიშვნელოვანესია. სენდვიჩებზე მეტად კი არაფერი უყვარს, არც სექსი და არც ალერსი, — ამბობს სტეფანი. ჟურნალისტის საქციელმა მისი მეგობრები და ოჯახის წევრები გააღიზიანა.

სუნამო ფსიქიკაზე მოქმედებს

ცნობილია, რომ ყნოსვა მჭიდროდ უკავშირდება მეხსიერებასა და ემოციებს, ამიტომ სურნელი ადამიანის ფსიქიკაზეც მოქმედებს. მაგალითად, სურნელოვან ეთერზეთს რამდენიმე წუთში შეუძლია სევდის გაფანტვა, ძალ-ღონის აღდგენა და რომანტიკული განწყობის შექმნა, ხოლო უსიამოვნო სუნს, პირიქით — განწყობის გაფუჭება ან აგრესიის გამოწვევა. ამ ფონზე, უკვე შექმნილია არომატები, რომელიც თავდაჯერებულობას მატებს ადამიანს, იზიდავს და ალერსისკენ უბიძგებს.

ულტიმატუმი შეყვარებულს

ნიჩა ნოქარუნი გასული სკანოკრდისა და სულოკუს პასუხები

აღვილი

5	2	9	1	8	7	6	4	3
7	4	3	6	5	2	1	8	9
1	8	6	9	4	3	7	5	2
3	1	8	5	2	6	9	7	4
9	7	4	3	1	8	5	2	6
6	5	2	7	9	4	8	3	1
2	9	1	4	7	5	3	6	8
8	3	7	2	6	1	4	9	5
4	6	5	8	3	9	2	1	7

სტანდარტი

5	6	1	2	4	3	9	8	7
9	8	3	7	1	6	5	4	2
7	4	2	5	9	8	6	3	1
8	2	9	3	7	1	4	6	5
6	7	5	4	8	2	3	1	9
1	3	4	9	6	5	2	7	8
4	1	8	6	5	9	7	2	3
3	5	7	1	2	4	8	9	6
2	9	6	8	3	7	1	5	4

რთული

9	2	3	8	5	7	1	6	4
4	6	1	9	3	2	5	8	7
8	7	5	1	6	4	3	2	9
1	3	2	7	8	6	4	9	5
7	5	9	4	2	3	8	1	6
6	8	4	5	1	9	7	3	2
5	9	8	2	4	1	6	7	3
3	1	7	6	9	5	2	4	8
2	4	6	3	7	8	9	5	1

ექსპერტი

1	5	7	9	4	8	3	2	6
8	2	4	3	1	6	9	7	5
9	6	3	7	5	2	4	8	1
5	9	2	1	8	4	7	6	3
4	7	8	6	3	5	2	1	9
6	3	1	2	9	7	8	5	4
2	4	6	5	7	3	1	9	8
3	1	5	8	2	9	6	4	7
7	8	9	4	6	1	5	3	2

რთული

6	2	8	5	7	4	1	3	9
1	9	7	3	8	2	6	4	5
5	4	3	6	1	9	2	8	7
3	1	4	8	2	7	5	9	6
2	7	6	4	9	5	3	1	8
9	8	5	1	6	3	4	7	2
8	5	1	9	4	6	7	2	3
7	3	9	2	5	1	8	6	4
4	6	2	7	3	8	9	5	1

ექსპერტი

1	9	8	5	6	7	4	3	2
4	7	5	1	3	2	6	9	8
6	3	2	9	8	4	1	7	5
8	6	4	7	2	3	9	5	1
9	5	3	8	1	6	2	4	7
7	2	1	4	5	9	3	8	6
5	4	9	6	7	1	8	2	3
3	1	7	2	4	8	5	6	9
2	8	6	3	9	5	7	1	4

რთული

1	9	8	7	6	5	4	3	2
7	6	5	4	3	2	1	9	8
3	2	4	9	1	8	7	6	5
9	4	7	8	2	1	6	5	3
8	5	1	6	4	3	2	7	9
2	3	6	5	9	7	8	4	1
5	8	3	2	7	4	9	1	6
4	1	9	3	8	6	5	2	7
6	7	2	1	5	9	3	8	4

ექსპერტი

5	8	3	9	6	4	2	7	1
9	2	1	5	3	7	8	6	4
7	4	6	2	1	8	9	5	3
4	7	2	8	9	3	6	1	5
6	5	9	1	4	2	7	3	8
3	1	8	7	5	6	4	2	9
1	3	7	6	8	9	5	4	2
8	6	5	4	2	1	3	9	7
2	9	4	3	7	5	1	8	6

მე-13 გვერდი: 1. ტრანსფორმატორი; 2. სპა; 3. მალაქიტი; 4. ფოლკლორი; 5. როიალისტი; 6. ცია; 7. ტიარა; 8. რუკა; 9. ლეიკოციტი; 10. რივიერა; 11. ეისი; 12. ალაო; 13. ლილიფარა; 14. ოქსანა; 15. ორიკი; 16. სნორფრობა; 17. შიო; 18. სერ; 19. კუ; 20. სორვინო; 21. რეზიუმე; 22. ბროკოლი; 23. ქვიშხეთი; 24. განდაგანა; 25. „შერეკილები“; 26. დიოსკურები; 27. გალერეა; 28. დეგრადაცია; 29. დო; 30. ებრო; 31. ტიგროსი; 32. ბერნი; 33. აკრი; 34. „ურმული“; 35. არეკნი; 36. დილოგია; 37. მოლა; 38. აბრაუ; 39. ორესტე; 40. ახო; 41. რუალ; 42. ზეგ; 43. ზიკურათი; 44. გორგალი; 45. მირაჟი; 46. ბიზე; 47. უნაბი; 48. ური; 49. პასქა; 50. ლამარია; 51. ნიკი; 52. მაპუტუ; 53. „ლონდრე“; 54. კრუზო; 55. ქოტი; 56. თეთრი; 57. ათი; 58. ომი; 59. არარა; 60. ბრანდო; 61. ფორვარდი; 62. დიახ; 63. მთოვარისა; 64. ბივა; 65. ბორატი; 66. „გარაჟი“; 67. ვიტ; 68. ვისტი; 69. ბიბლია; 70. გი; 71. ეხი.

ჰოროსკოპი 7 ოქტომბერი

- ვერი** — საუკეთესო ფორმაში იქნებით და ეველს საქმეს წარმატებით გაართმევთ თავს. გარშემოყოფები კი თქვენი კეთილგანწყობის მოაზრებაზე იზრუნებენ.
- კურო** — ისეთი საქმის შესრულება მოგაწევთ, რომელიც მანცდამანც არ გხვდებათ, მაგრამ ნუ იწუწუნებთ, ამით გერაფერს შეგვლით, გაწეული შრომა კი კარაიერულ წინსვლაში დაგეხმარება.
- ცულები** — თუ საკუთარ შესაძლებლობებში დარწმუნებული ხართ, წარმატების მიღწევაში ხელს ვერაფერი შეგაშლის. არაფერს ნახსენებთ თქვენს საქმეებში — ცნობისმოყვარეები თავადან მოაშორეთ.
- კირჩხიბი** — დღეს შვილი, მაგრამ დიდიხელს გამარჯვებას მოაზრებთ და გარშემოყოფებიც სათანადოდ დაგაფასებენ.
- ლომი** — ოჯახური საქმეები სამსახურზე წინ დააყენეთ, ამით არაფერი დაშავდება. შეეცადეთ, მალევე მოაკვაროთ არსებული პრობლემები.
- ქალწული** — ნეიტრალური დღე გელით, ნუ დაიჯერებთ ეველს, რასაც გეტყვიან — გადამოწმეთ ნებისმიერი ინფორმაცია.
- სასწორი** — მოთმინებით აღიჭურვით: ისეთი საქმის შესრულება მოგაწევთ, რაც თქვენს ურთიერთობებს და დიდ ენერჯის მოთხოვნას. ნუ გააწევენ კონფლიქტს გარშემოყოფებთან.
- ღრიანკალი** — საშუალება მოგეცემათ, სრულად წარმოაჩინოთ თქვენი ნაწი, ოღონდ ძველი შეგობრებიც არ დაივიწყოთ — ამ ურთიერთობას მოუფრთხილეთ სწორად.
- მშვილდოსანი** — ნებისმიერი გადაწყვეტილების მიღებისას კარგად განაწილეთ მოსალოდნელი შედეგები. ნუ აგებთ კოცინებს და ნაკლები ურთიერთობა შექმნათ გარშემოყოფათა აზრს.
- თხის რქა** — შინა ხელდან არ გაუშვათ — შეეცადეთ, ეველს არ დაუჯეროთ მისი სახელის სარგებელი მიხედვით. დღეს ურთიერთობის დარეგულირება მოგაწევთ, ამიტომ უფრო ღიად უნდა იქნეთ გარშემოყოფების მიმართ.
- მერწყული** — ეველს და ეველს არაფერს წინასწარ მოგინდებთ გალაშქრებას და ამას ცუდი არაფერია, თუკი საკუთარ შესაძლებლობებში ეჭვი არ გუპარებთ. ფინანსური საკითხებზე თქვენს სასარგებლოდ მოგვარდება.
- თევზები** — გირჩევთ, არ გაეკაროთ იმ ადამიანებს, რომლებიც უარს არასოდეს ეუბნებიან დახმარებაზე და სწორად მთი მკვიდრად მუშაობდით, ისინი ამას უკვე მოაგლეხებდნენ თქვენს, რაც ნაკლებად სასამართლოა.

ვადგასულ პროდუქტს გაყიდვიან

მომავალი წლიდან ქალაქ ბოსტონის ერთ-ერთი სუპერმარკეტი აპირებს, მხოლოდ ვადგასული პროდუქტები გაყიდოს. ექსპერიმენტის ინიციატორი ბიზნესმენი დუგ რაუნი მიიჩნევს, რომ მინიმუმ ხუთი ისეთი პროდუქტი არსებობს, რაც ვადგასული უსაფრთხოა ჯანმრთელობისთვის. მაგალითად, სიმინდის ჩიფსი, შოკოლადი, კვერცხი, იოგურტი და რძე. სტატისტიკით, აშშ-ში ყოველწლიურად პროდუქტების 40% ნაგავში იყრება მხოლოდ იმის გამო, რომ მათზე მითითებული ვარგისიანობის ვადა გასულია; არადა, ზოგიერთ შემთხვევაში, ეს თარიღი მინიმუმ 2-3 თვეს შეიძლება გადასცდეს, რომ არც იოგურტი ფუჭდება მაცივარში ექვსი კვირის შემდეგ. ბუნებრივი რესურსების დაცვის არასამთავრობო ორგანიზაციის წარმომადგენელი დანა გუნდერი-სი კი აცხადებს, რომ შოკოლადი დიდხანს ინახება, თუმცა, გარკვეული პერიოდის შემდეგ, შესაძლოა, მასზე თეთრი ნაღები გაჩნდეს, რასაც ამ პროდუქტის „ყვავილობას“ უწოდებენ, მაგრამ ეს ობი კი არა, კრისტალური ცხიმებია და ის სრულიად უსაფრთხოა. ყველაზე ხშირად ნაგავში კვერცხი ხვდება, არადა ამ პროდუქტის შენახვა 5 გრადუსზე დაბალ ტემპურატურაზე 3-5 კვირაც შეიძლება; მაცივარში რძესაც უწინდება უსაფრთხო სუნი და გემო, თუმცა ეს არ ნიშნავს, რომ რძე ჯანმრთელობისთვის საშიშია...

ყავა ასუქებს?

თუკი ადამიანი დღის განმავლობაში ხუთ ფინჯან არომატულ სასმელს მიირთმევს, წონაში მატების რისკი მნიშვნელოვნად იზრდება, — განაცხადეს ავსტრალიის სამედიცინო კვლევითი ინსტიტუტის მეცნიერებმა. სწავლულებმა აღმოაჩინეს, რომ დღეში ხუთი ჭიქა ყავა შინაგანი ორგანოების გარშემო, ე.წ. ვისცერალური ცხიმის (ცხიმის ყველაზე სახიფათო სახეობა) მოცულობას აორმაგებს, რაც შინაგანი ორგანოების მუშაობას აფერხებს და სერიოზული დაავადებების მიზეზი ხდება. ყავის ნეგატიურ ეფექტს მასში ქლოროფენის მუავის არსებობა უკავშირებენ, თუმცა მკვლევარების თქმით, ზომიერი რაოდენობით ის სასარგებლოა და შაქრიანი დიაბეტის განვითარებას უშლის ხელს. ექსპერიმენტის ფარგლებში, მკვლევარები ლაბორატორიულ თავგებს დღეში ხუთი ჭიქა ყავას ასმევდნენ, შედეგად კი დადგინდა, რომ მღრღნელებს ორჯერ უფრო მეტი ვისცერალური ცხიმი უვიტარდებოდათ. მკვლევარების თქმით, ყავის სასარგებლო თვისებების თაობაზე გავრცელებული ცნობების მიუხედავად, მათ დაამტკიცეს, რომ ამ სასმელის ჭარბი რაოდენობა წონაში მატებას იწვევს.

ქალუბს იუბილსი ყაყაბი იზიდავს

გაცნობის გერმანული საიტის მიერ ჩატარებული გამოკითხვის შედეგად გაირკვა, რომ მსხვილი ევროპული ქალაქების მცხოვრებ მანდილოსნებს ყველაზე მეტად იურისტი და არქიტექტორი მამაკაცები იზიდავს — მათ რესპონდენტთა 25%-მა მიანიჭა უპირატესობა. ქალებისთვის მიმზიდველი პროფესიების რეიტინგში მეორე ადგილს ექიმები და ინჟინრები იკავებენ — 22%; 18%-იანი მხარდაჭერა მოიპოვეს მხატვრებმა და მეცნიერებმა, 17%-იანი — ფურნალისტებმა და მარკეტინგის სპეციალისტებმა. ძლიერი სქესის ფორმირებული წარმომადგენლები — პოლიციელები ან მფრინავები — რესპონდენტთა 13%-მა დაასახელა, ბანკის თანამშრომლებით 10%-მა მოხიბლული.

ჰოროსკოპი 8 ოქტომბერი

- ვერი** — შეუფერებელი დროა ზარბაზნის ურთიერთობების მოგვარებისთვის. არის შინა, რომ არასწორად გავიგებთ, რაც კონფლიქტში დაგეხმარება.
- კურო** — დღეს სასუსუსისებლო გადაწყვეტილების მიღება მოგაწევთ — ვადრე ნაბიჯს გადადგამთ, კარგად დაიჭირებთ, მხოლოდ ისე შეძლებთ უსამართლობის თავიდან აცილებას.
- ცულები** — სასამართლო დღეა, რომელიც დიდ კმაყოფილებას და სარგებელს მოგიტანს. სასამართლო საქმეებში, ზაქარა, მაგრამ ძალიან სასამართლო სურბრძილი მიადით.
- კირჩხიბი** — დღე მქაიხლურად გამოიყენეთ თქვენთვის ძვირფას ადამიანებთან ურთიერთობებისთვის. შეეცადეთ, რაც შეიძლება დიდი დრო დაუთმოთ მათ და ნურც თბილ სიტყვებს და კომპლიმენტებს დაიშურებთ.
- ლომი** — შინაგანად განმტკიცებთ მდგომარეობას და ავტორიტეტს, თუ მთელ ურთიერთობებს საშუალო დაუთმოთ, მაგრამ გათვალისწინეთ, რომ ზედმეტი დამახლობაც არ ვარგა.
- ქალწული** — ფინანსურმა პრობლემებმა შესაძლოა ეველს წვრილმანი გადაფაროს, არც სამსახურში მივლით საქმე სასარგებლოდ, ამიტომ ნუ ეცდებით დანების საწინააღმდეგოდ ცურვას და პრობლემების მოსაგვარებლად შესაფერის დროს დალოდეთ.
- სასწორი** — შესაძლოა, საკმაოდ რთულ მდგომარეობაში აღმოჩნდეთ, მაგრამ გამოსავლად ადვილად მოაქნით, თუ ზნაგაში არ ჩავარდებით და მოთმინებას გამოაჩენთ.
- ღრიანკალი** — გარშემოყოფები ცდილობენ ბორტვად ისრებულან თქვენი კეთილგანწყობით — ნუ ეცდებით ვითარების შეცვლას, უბრალოდ ისე იმოქმედეთ, რომ არც თქვენი ინტერესები გადაწიოთ უკან ზღანსე.
- მშვილდოსანი** — გეგნებთ, რომ გარშემოყოფები ძალიან წელს მოქმედებენ და თითქოს სპეციალურად წვლანენ დროს, ამის გამო შესაძლოა ნერვებს გომტუნოთ — ფრთხილად იყავით, ისეთმა ქვეყანა ურთიერთობები არ გავიყუტოთ.
- თხის რქა** — თქვენს ბრძოლას, მკაცრ და გამჭოლ მხერას ვერაფერს და ვერაფერი დაეძალება. ისეთ წვრილმანსაც კი შეამჩნევთ, რასაც სხვა არც კი შეუდგება.
- მერწყული** — თუ დღე ეჭვი გუპარავდით შეგობრების ან საყვარელი ადამიანის ერთგულებასთან დაკავშირებით, დღეს შეშინებულს ხელით ფარდას და არსებული გაუგებრობაც უკვალად გაქრება.
- თევზები** — ვარსკვლავები გირჩევენ, დაუფიქრებლად არ მოიქცეთ და მხოლოდ ინტუიციას არ დაეყრდნობით. ნებისმიერი ნაბიჯი საკვლავად აღიზიანებელი და განსაზღვრული უნდა იქნას, წინასწარ შეიხვეყნა პრობლემებს თავს ვერ ახრადებთ.

ადვილი

სტანდარტი

რთული

ექსპერტი

2		4	3			6	7
3					4		
	8			2		1	
			3	8			
	4	7		2		5	8
			7	5			
	3		2			5	
		5					6
6	1			3	2		4

3	2		9	4	8		
	9		6	5		4	
		4	8				
					9	2	8
4							1
1	7	9					
				3	1		
	5		1	8		9	
		3	7	6		8	4

3				8			
		6		4			
8	7					4	9
9			4	1			
	2					3	
			3	6			1
7	1					9	4
			2		5		
			7				6

	2			5			9
1			8			7	
		3	2				
		1		2	9	8	
3							2
	8	6	4			5	
			7		4		
	7		3				5
4		5					2

ზღმეტი წონა სიცოცხლეს ახანგრძლივებს

ამერიკელმა მკვლევარებმა ოჰაიოს უნივერსიტეტიდან დაამტკიცეს, რომ ზედმეტი წონა სიცოცხლეს ახანგრძლივებს. მართალია, სიმსუქნე კვლავაც საშიშ დაავადებად რჩება, მაგრამ თუ 50 წლის ადამიანს ზედმეტი წონა აქვს, ეს აძლევს შანსს, 15 წლით გაიხანგრძლივოს სიცოცხლე. მეცნიერები ამას შემდეგნაირად ხსნიან — ადამიანები, რომლებიც მუდმივად საკუთარ წონაზე ნერვიულობენ და დიეტას იცავენ, ორგანიზმს სტრესის ქვეშ აყენებენ, რასაც ვერ ვიტყვით მათზე, ვინც სტაბილურ წონას ინარჩუნებს. რისკის ჯგუფში კი რჩებიან ისინი, ვინც ასაკთან ერთად, წონაში იმატებს. ექსპერიმენტისას, რომელიც 18 წელიწადს გრძელდებოდა, სწავლულები 10 ათას ჯანმრთელ ადამიანს აკვირდებოდნენ და აკონტროლებდნენ მათი სხეულის მასის ინდექსს. ექსპერიმენტში მონაწილეთა 7,2%-ში აღინიშნა სერიოზული დაავადებები, რაც გამოწვეული იყო წონაში მომატებით. იმ მონაწილეებში კი, რომლებიც სტაბილურ წონას ინარჩუნებდნენ, გაცილებით ნაკლები იყო როგორც ავადობის, ისე სიკვდილიანობის მაჩვენებელიც.

ყოფინი ცვინს აზიანებს

შვეიცარელი მეცნიერები განგაშს ტყუილად თქვეს: ყოფინი, რომელსაც გაზიანი სასმელი შეიცავს, მოზარდებს მშვიდად ძილის საშუალებას არ აძლევს, რაც მოგვიანებით, ტვინის განვითარებას აფერხებს. გამუდმებული გამოუძინებლობის შემთხვევაში იზრდება შიზოფრენიისა და სხვა აშლილობების რისკი. სპეციალისტებმა ექსპერიმენტი მღრღნელებზე ჩაატარეს, მიღებულმა შედეგებმა კი სწავლულები მეტად შეაშოთა. მოზარდები, რომლებიც ყოველდღიურად მიირთმევენ ოთხ ქილა გაზიან სასმელს ან ოთხ ფინჯან ყავას, რისკის ჯგუფში ხვდებიან — მათში ძილის დაბალი მაჩვენებელი და ტვინის განვითარების ნელი ტემპი შეინიშნება. სტატისტიკის მიხედვით, ბოლო 30 წლის განმავლობაში ბავშვებისა და მოზარდების მიერ ყოფინის მოხმარება 70%-ით გაიზარდა; ბაზარზე ახალ-ახალი მატონიზირებული სასმელი გამოდის, მაგრამ უნდა გვახსოვდეს, რომ ის ჯანმრთელობისთვის საშიშია.

ლემბი ცოველდღიურად მიირთმევენ ოთხ ქილა გაზიან სასმელს ან ოთხ ფინჯან ყავას, რისკის ჯგუფში ხვდებიან — მათში ძილის დაბალი მაჩვენებელი და ტვინის განვითარების ნელი ტემპი შეინიშნება. სტატისტიკის მიხედვით, ბოლო 30 წლის განმავლობაში ბავშვებისა და მოზარდების მიერ ყოფინის მოხმარება 70%-ით გაიზარდა; ბაზარზე ახალ-ახალი მატონიზირებული სასმელი გამოდის, მაგრამ უნდა გვახსოვდეს, რომ ის ჯანმრთელობისთვის საშიშია.

ქალებს სიყვარულით გათხოვებას უკრძალავენ

ინდოეთის ერთ-ერთი შტატის, უტარ პრადეშის პატარა დასახლება ასარის ხელისუფლებამ უჩვეულო კანონი შემოიღო, რომლის მიხედვითაც სუსტი სქესის ადგილობრივ წარმომადგენლებს სიყვარულით გათხოვება ეკრძალებათ — ყველა ოჯახურ წევრს კი, რომელიც ამ გრძობის საფუძველზე შეიქმნება, სოფლიდან გაძევება ემუქრება. აღსანიშნავია, რომ ასარიში ქალებისთვის კიდევ რამდენიმე დისკრიმინაციული კანონი მოქმედებს: 40 წელს გადაცილებულ სუსტი სქესის წარმომადგენლებს საჯაროდ, მამაკაცის თანხლების გარეშე, გამოჩენა ეკრძალებათ და სახლიდან თავსაბურავის გარეშე გასვლაც დაწესებულია მიიჩნევა. სოფლის მმართველობა კი ირწმუნება, რომ მათი გადაწყვეტილება მხოლოდ ქალების უსაფრთხოებაზე ზრუნვითაა განპირობებული.

13 ტყუპის დედა ხდებდა

40 წელს გადაცილებული ქალი, რომელიც 24 წელია გათხოვილია და შვიდი შვილი ჰყავს, მათ შორის ტყუპებიც, ამჯერად, 13 ტყუპს ელოდება, — იუნყება ადგილობრივი მედია. მეუღლის თქმით, ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში ცოლი არ დაფეხმძიმებულა, რის გამოც 2012 წელს მან მეორე ცოლიც შეირთო. ამდენ ტყუპი დიდი სიურპრიზი იყო ჩემთვის. ისინი რომ დაიბადებიან, მსოფლიოში უბედნიერესი მამა ვიქნები, — აცხადებს ერაყელი ფერმერი. ექიმებს კი ნაკლებად აქვთ იმედი, რომ ყველა პატარა ცოცხალი და ჯანმრთელი დაიბადება, მით უმეტეს, რომ წინასწარმა ტესტებმა აჩვენა, ოთხი ემბრიონის გული აღარ ცემს.

18 October 2013 Courtyard Marriott
18 ოქტომბერი 2013 ქორთიარდ მერიოტი

FIRST INDUSTRIAL FORUM

THE GEORGIAN **GRIMES** MEDIA HOLDING პირველი ინდუსტრიული ფორუმი

PARTNERS

Ministry of Finance of Georgia

Ministry of Energy of Georgia

Georgian Revenue Service

Regional Development & Infrastructure of Georgia

PARTNERSHIP Fund

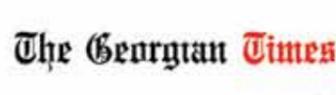

Georgian Energy Development Fund

Georgian Chamber of Commerce & Industry

MEDIA-PARTNERS

Georgian Times | www.geotimes.ge

Please Contact: marketing@geotimes.ge

ქ. ფოთის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის შობის საკათედრო ტაძარი

საქართველოში არსებული ყველა საკათედრონო ქსელიდან და მობილური ოპერატორიდან **901 800 800**

გთხოვთ დარაკოთ

წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სამონასტრო კომპლექსი

საქართველოში არსებული ყველა საკათედრონო ქსელიდან და მობილური ოპერატორიდან **901 901 901**

ერის ნათელი მომავალი ეკლესია-მონასტრების მშენებლობაშია, მიიღეთ მონაწილეობა წმიდა ანდრია პირველწოდებულის მონასტრის მშენებლობაში. უფალი შეგენევათ. ბედნიერი ადამიანი - მორწმუნე ადამიანი. რომ გნამდეს — უნდა დაიჯერო, რომ გჯეროდეს - უნდა გინდოდეს, მაღლი რომ მოიპოვო — უნდა გსურდეს. ქართველნო ერთად ღვთისაკენ.

ღმერთმა დაგლოცოთ და გაბაქლიეროთ

მუნღემა ცოლაღწმინდა ღვთისმშობლის „ცოულთა ღვთის – პანჯანასას“ სახელმის ღვთათა მონასტერი „ცოულთა ღვთის საჯან“

„ყოველთა დედოფალი პანჯანასას“ ღვთისმშობელი ცნობილია, როგორც ონკოლოგიურ ავადმყოფთა შემწე. სამ-ნუხაროდ, საქართველოში გაიზარდა ამ სენით დაავადებულ ავადმყოფთა რაოდენობა. მრევლისა და ონკოლო-გიურ დაავადებთა რესპუბლიკური ცენტრის ექიმებისა და პაციენტების თხოვნით, ათონის წმ. მთაზე, ვატოედის მონასტერში, სადაც დაბრძანებულია სატის ორიგინალი, შეიქმნა მისი ასლი, რომელიც 2003 წელს ჩამოვრძანდა ავჭალის წმ. ქეთევან წამებულის ეკლესიაში. კვირაში 2-ჯერ: ოთხშაბათს და პარასკევს, დღის 2 საათზე, აღევლინება ჯანმრთელობის პარაკლისი და უსასყიდლოდ გაიცემა საკურნებელი ზეთი ღვთისმშობლის კანდელიდან. ხატთან

დღემდე აღესრულება სასწაულები. მრავალი ადამიანი განიკურნა, მრავალთა ავადმყოფობამ პროგრესირება შეწყვიტა. გთხოვთ, თქვენი წვლილი შეიტანოთ მონასტრის მშენებლობაში და დარეკოთ: დერეკეთ: ჯეოსელის აბონენტებმა — 700311; მაგთის აბონენტებმა — 200351; ბილანის აბონენტებმა — 700311

ზარის ღირებულება 1 ლარი

ავჭალის წმ. ქეთევან წამებულის ეკლესია. სს „საქართველოს ბანკი“ ცენტრ. ფილ. ბანკის კოდი 220101502 ეროვნულ ვალუტაში ა/ა 000700205. გიორგი რაზმაძე (წინამძღვარი). სს „კორ სტანდარტ ბანკი“ კოდი: 220101945 ეროვნულ ვალუტაში ა/ნ 1123598

უფალა შაგინიროთ. პანჯანასას ღვთისმშობელმა დაგლოცოთ!

Appraisal.IIc

შპს „აპრაისალი“ გთავაზობთ.

უპრავი და მოქრავი ქონების უფასებას

ალექსანდრა ურსელაძე
მისამართი: ნუსუბიძის №16ა
ტელ.: (5)99 22 98 33
ელ-ფოსტა: a.purtseladze@gmail.com

ვერსია

მისამართი: ქ.თბილისი, სანკტ-პეტერბურგის ქ. 7.
e-mail: versiaprinti@yahoo.com www.versia.ge
UDC(უაკ)070.48:32(479.22)3-387

ღამუშაგმეგელი და მთავარი რედაქტორი
მაია ფურცელაძე (599) 62-88-77
პასუხისმგებელი რედაქტორი: ნინო ლურსმანაშვილი
მედიკავშუმი: მაია მიშელაძე, ნინო კომახიძე,
რუსუდან შელია, დავით დევიძე, ნათია ვასაძე.
სტილისტი: თამარ არათანაშვილი, ნინო ებანოიძე
ღიზანიმერი — გიორგი ლომსაძე
ტელ: 590 740999; 2942399

დაცულია საავტორო უფლებები. რედაქციაში შემოსული მასალები უკან არ ბრუნდება. სტატიაში მოყვანილ ფაქტებსა და ინფორმაციის სიზუსტეზე პასუხს აგებს ავტორი. პრეტენზიის შემთხვევაში დაგვიკავშირდით 14 დღის განმავლობაში.